

L. VII.
1909

St. 12.
Dec.

BOGOLJUB

cerkven
list

za
Slovence



Izhaja začetkom vsakega mesca.

Uredništvo in upravništvo
je v Ljubljani, v Katol. tiskarni.

Stane na leto 2 K.

Za Nemčijo 2 K 50 vin.

Za Ameriko (brez ameriške priloge)
in za vse ostale kraje 3 K.

Kögel

Mesečni koledar za december 1909.

	Dan	Godovi	Celodnev. češč. presv. R. T.		Razne slovesnosti	
			ljubl. škof.	lavant. škof.		
1	Sreda	Natalija, dev.-mučenica.	Ljublj. Križanke	Sv. Jožef v Mar.	Misijon pri frančiškanih od 30. nov. do 8. dec.	
2	Četrtek	Kromacij, škof; Bibijana, muč.	Boh. Bistrica	Bolnišnica		
3	Petek	Frančišek Ksaverij, spozn.	Lozice	usmilj sester		
4	Sobota	Barbara, dev.-muč.	Zagorje ob Savi	Lembah		
5	Ned.	2. adventna. Saba, opat.	Metlika	Ruše	Sv. Lovrenc	
6	Pondelj.	Nikolaj (Miklavž), škof	Novomesto			
7	Torek	† Ambrozij, škof.	Mošnje	Dev. Mar. v		
8	Sreda	Brezmadežno Sp. Dev. Mar.	Ljublj. stolnica			
9	Četrtek	Srij. škof	Kamnik, ž. cerkev	Puščavi	Sv. Kriz.	
10	Petek	Loretanska Mati božja.	Kokra			
11	Sobota	Damaz, papež.	Studenec			
12	Ned.	3. adventna.	Loka uršulinke	Selnica	Gor. sv. Kunig. Pesnica Sv. Barbara S. Mart. p. Vurb. Sv. Peter	
13	Pondelj.	Lucija, dev.-muč.; Otilija, dev.	Dražgoše			
14	Torek	Spiridijon, škof.	Grahovo	Cerkev šolskih sester		
15	Sreda	† Kvatre. Kristina, devica.	Zagradec			
16	Četrtek	Evzebij, škof-muč.	Adlešiči	Sv. Alojzij	Marijina cerkev	
17	Petek	† Kvatre. Lazar, škof; Berta.	Sorica			
18	Sobota	† Kvatre. Pričakov. Dev. M.	Turjak			
19	Ned.	4. adventna. Favsta, vdova.	Lipoglav	Cerkev šolskih sester	28. zjutraj ob 8. uri maša, popoldne ob 4. pridiga v uršulinski cerkvi v Ljub- ljani za dejanje sv. De- stinva.	
20	Pondelj.	Liberat, mučenec.	Sava			
21	Torek	Tomaž, apostol.	Krašnja	Sv. Alojzij		
22	Sreda	Demetrij in Honorat.	Ovšišče			
23	Četrtek	Viktorija, devica.	Ljub. Marijanišče	Marijina cerkev		
24	Petek	† Adam in Eva.	Harije			
25	Sobota	Rojstvo N. G. J. K. (Božič).	Vipava			
26	Ned.	Štefan, mučenec.	Postojna	Marijina cerkev		
27	Pondelj.	Janez Evang; Fabiola, vd.	Vrh p. Vinici			
28	Torek	Nedolžni otročici.	Reteče	Kamnica		
29	Sreda	Tomaž, škof.	Semič			
30	Četrtek	Nicefor, mučenec; David, kralj.	Košana	Stolna cerkev v Mariboru		
31	Petek	Silvester, papež; Pavlina, muč.	Ljublj. bogoslovje			

Odpustki meseca dec. 1909.

2. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine sv. R. T. v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati brez težave, pa v farni cerkvi.

3. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek vsem, ki gredo k spovedi in sv. obhajilu in nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo na papežev namen. Udje bratovščine presv. Srca Jezusovega.

5. Nedelja, prva v mesecu. Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpusti: 1. če obiščejo bratovsko kapelo in tam molijo na namen sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sv. R. Telo in tukaj nekaj časa molijo. — Udje bratovščine presv. Srca Jezusovega dobé popolni odpustek pod navadnimi pogoji danes ali pa prvi petek.

8. Sreda. Praznik brezmadežnega spočetja Marije Device. Tretjerednikom vesoljna odveza. Popolni odpustek: a) Udom bratovščine presv. R. T. v bratovski ali farni cerkvi, kakor 3. dan t. m.; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; spovednik zamore namesto molitve v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo;

c) udom bratovščine N. Lj. G. presv. Srca v bratovski cerkvi; d) udom rožnovenske bratovščine; e) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; g) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; h) udom molitvenega apostolstva; i) udom Marijinih družb; j) udom družbe krščanskih družin; k) udom bratovščine za duše v vica; l) udom apostolstva sv. Cirila in Metoda, ta dan ali v osmini.

25. Sobota. Božič. Udom III. reda vesoljna odveza. Popolni odpustek: a) udom bratovščine N. Lj. G. presv. Srca v bratovski cerkvi; b) udom rožnovenske bratovščine v bratovski cerkvi; c) udom živega rožnega venca; d) udom škapulirske bratovščine karmelske M. B., in onim, ki nosijo višnjevi škapulir; e) udom Marijinih družb; f) udom družbe krščanskih družin; g) udom bratovščine za duše v vica.

26. Zadnja nedelja v mesecu. Sv. Štefan. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. R. T. v bratovski ali farni cerkvi, kakor 2. dan t. m.; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi, kakor 8. t. m.; c) udom bratovščine prečistega Srca Marijinega; popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec.

Sestanek nočnih častivcev presv. R. T. bo v nedeljo dne 12. dec. po litanijah v šenklayški zakristiji. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Molitvena ura v noči od 2. na 3. dec. v stolnici: za adventni čas.



Ljubljana — dvigni se!

Danes pa prideš na vrsto ti, be'a Ljubljana! — Bela? Ali nisi nekoliko marogasta? Ali vsaj obledela, siva, kakor je siv stari grad, ki stoji gori nad teboj; tako da bi bilo dobro, malo te prebeliti? . . .

Če rečemo to, ne mislimo v drugem oziru, kakor le v oziru verskem in krščanskem. Po vnanjem licu se je Ljubljana po potresu veliko polepšala; pa se večja in lepša še vedno. Pa to nas tukaj ne zanima. Mi si hočemo Ljubljano ogledati nekoliko v verskem oziru.

To pa kar pišemo tu o Ljubljani, velja bolj ali manj tudi o drugih večjih mestih na slovenski zemlji, deloma pa tudi o manjših mestih in krajih, torej tudi za druge to ne bo zastoj pisano.

»Stoji, stoji Ljubljanca, Ljubljanca, dolga vas.« Tako pravi znana narodna pesem. Dolga vas! 40 tisoč duš biva pod njenimi strehami. Vredne so, da se za nje malo pobrigamo in o njih malo pomenimo . . .

Oglejmo si torej nekoliko Ljubljano v verskem in cerkvenem oziru.

Če primerjamo Ljubljano z drugimi večjimi mesti, vsaj v Avstriji, moramo reči, da ni najslabša. Morebiti je še vedno najboljša. Če gledamo najprej na volitve, po katerih se da na krščanstvo kakega kraja precej sklepati, tedaj vidimo, da Ljubljana še vedno boljše voli, kakor druga ve-

lika mesta — razen Dunaja. Dunaj je v tem oziru vzoren in občudovanja vreden. Če pa gledamo na versko življenje, je pa Ljubljana vendar boljša od Dunaja. Na Dunaju je sicer jako mnogo zelo pobožnih ljudi; a krščanstvo dunajsko ima vendarle svoje velike luknje . . .

V verskem oziru je torej Ljubljana razmeroma še vedno dokaj dobra. O tem pričajo njene cerkve, ki so ob nedeljah natlačeno polne, pa tudi ob delavnikih zelo obiskovane. Štirje ljubljanski duhovniki, ki so šli iz Ljubljane v Lurd, nazaj pa čez Pariz, Strassburg in Dunaj — torej napravili dolgo pot, videli mnogo mest — so dali Ljubljani častno spričevalo, da nikjer na vsem potu in vseh mestih niso videli po cerkvah toliko ljudi, kakor v Ljubljani. Isto lahko potrdim tudi jaz, ki sem že tudi nekaj sveta videl.

Kako naj si razlagamo to veselo priazen? Menim, da se ne motim, če rečem: Zato ker je Ljubljana slovenska. Jaz sem menil nekaj časa, da je to samo lepa beseda, ako pravimo »pobožno slovensko ljudstvo«. Pa bo menda vendar res. To zatrjujejo gospodje, ki živijo ob meji in primerjajo Slovence z drugimi. V Trstu na primer pravijo gospodje: Kjer in kadar je božja služba slovenska, je cerkev polna, drugod vlada praznота; isto sem slišal od misijonarjev reči o Gorici; isto so mi zopet zatrjevali

gospodje v Mariboru in Gradcu; to pravijo tudi na Koroškem. No, to mora vsakega vernega Slovenca le iz srca veseliti, da ima naš mali in zaničevani narod to častno spričevalo. In to, pravim, je menda vzrok — ker drugega vzroka ne vem gotovega — da je tudi v glavnem mestu Slovenije doma še dokaj vere. In to še sedaj, ko se časnik, ki po vsej krivici nosi ime »Slovenski Narod«, že 40 let z vsemi silami prizadeva ubiti v srcih Slovencev in posebe še Ljubljancev vse, kar je krščanskega!!

Tudi pri sv. zakramentih je veliko ljudi; in če bi šteli vsa sv. obhajila, ki se v Ljubljani celo leto razdelé, bi dobili visoko število.

Tako bi se nam od te strani Ljubljana videla dokaj lepa, bela. — Vse to bi bilo prav in dobro, ko bi ne bilo tudi senčnih strani.

Pri obhajilni mizi je sicer mnogo ljudi; a so le bolj vedno isti po večkrat — kar je popolnoma prav; kar pa ni prav, je pa to, da mnogih drugih — ni nikoli. In zdi se, da se število teh zadnjih — ki nikoli ne gredo — vedno bolj množi... Vredno bi bilo preštetati posebe posamezne stanove, koliko se udeležujejo verskega življenja: uradnike, trgovce, obrtnike, delavce, ženstvo... Pa zapeljalo nis bi predaleč to nadrobno razmišljanje. — K sveti maši hodijo Ljubljanci radi. A najbolj zanesljivo znamenje pravega krščanskega življenja je prejem sv. zakramentov. Zadnja meja tega prejemanja je vsaj enkratna in sicer velikonočna spoved. To je tudi zadnja meja med živim krščanstvom in krščanstvom samó po imenu. Enkrat na leto je malo; pa pri mnogih moramo zadovoljni biti, da je vsaj enkrat. Kdor tega ne stori, je suha veja na drevesu krščanstva. Žalibog, da je teh suhih vej vedno več.

Zdi se nam, da versko življenje po mestih sploh nazaduje. Po deželi pač večinoma — po pobožnih družbah in krščanskih društvih — napreduje. Koliko več se moli, koliko več spoveduje, kakor pred nekaj desetletji! — Večja mesta pa so

v tem oziru z deželo v žalostnem nasprotju...

To pa tudi ni prav nič čudno. Svet je v tem, kar pospešuje odpad od Boga, v zadnjih 50 letih silno napredoval, in tega napredka so deležna zlasti večja mesta.

Poglejmo, kaj vse ovira krščansko življenje in podira naše delo! 1. Protikrščanska, materijalistična veda, — ki je velika moč. 2. Umazano slovetstvo, ki se ponuja po knjigarnah in je zapeljivo zlasti za mladino. 3. Slabi časniki, — prava vevesila. 4. Obilne zabave: gledišče, veselice, plesi, kinematografi, varieté itd. 5. Posebno velik zadržek je nedeljsko delo, ki ljudi od cerkve odteguje in nekaterim obisk božje službe otežuje, drugim pa popolnoma onemogočuje: železnica, pošta, prodajalne, brivci, fijakarji, mesarji itd., itd. 6. Turistika — brez nedeljske maše. 7. Liberalna društva. 8. Vojašnice, ki nam spridijo veliko fantov. 9. Tovarne in delavnice s svojimi socialnimi demokrati, in 10. nazadnje še nekaj, česar še imenovati ne maramo...

To so sile, ki se krščanskemu življenju nastavljajo na pot, in izmed katerih je že ena sama, namreč slabi časniki, v prvi vrsti »Narod«, zmožen naše delo skoro napol podreti. On je močnejši in glasnejši kakor vsi ljubljanski pridigarji. Dan na dan vplje in bije na ušesa svojim vernim ter jim skuša pristuditi vse, kar je krščanskega. Le čudno, da se mu ni posrečilo ljudem vere še bolj izruvat iz srca! Le čudno pri teh razmerah, da je še toliko vere po mestih, toliko krščanskega življenja, da so cerkve tako natlačene in obhajilne mize tako oblegane!...

Vidite pa iz tega, kako težko stališče in kako težko delo imajo zdaj duhovniki po mestih! Desetkrat težje od nekdanj! — Da, treba nam je res vse sile napenjati, da kaj opravimo proti tolikemu navalu cerkvi sovražnih sil! Treba je pa, da tudi lajiki, verniki, — kakorkoli le kdo more, — duhovnike podpirajo v njih prizadevanju, ljudstvu vero ohraniti. V času velike sile za domovino mora biti vsak človek vojak; in v času

velike sile za vero mora vsak preprosti ver-
nik delati za ohranjenje vere kakor duhov-
nik. Treba je vedno naprej misliti, kaj bi se
dalo še storiti, kaj ukreniti, da bi se vera
ohranila, krščansko življenje poživilo in
okrepilo.

Naj povemo tu eno misel! S tistimi, ki
so že pokvarjeni, ki so cerkvenemu življenju
že odmrli, bo težko kaj storiti. Pazimo in
skrbimo pa na vso moč, da ohrani-
mo tiste, ki še niso sprijeni, da jih ohranimo Cerkvi! Mestno
prebivalstvo samo na sebi vedno hira in iz-
umira. Mesto se množi vedno le s prirastkom
z dežele. S kmetov se vsipajo vedno nove
trume v mesta. Te trume, ti novodošleci so
navadno verni, so otroci vernih krščanskih
staršev. Velikanske važnosti je
torej to, da se ti naseljenci z
dežele po mestih zavarujejo
pred nevarnostmi, ki preté njih
veri v mestu. Ko bi te ljudi mogli ohrani-
ti, pa se mesta versko prenové in pomladé.
Ali na to se je dozdaj premalo
pazilo. Prišedši v mesto, so bili prepu-
šteni samim sebi in vsem slabim mestnim
vplivom, in pogoltnil jih je vrtinec mestne
sprijenosti in nevere. Socialni demokratje,
ki so skoro le po mestih in pri tovarnah, to
so večinoma sinovi vernih kmečkih staršev,
ki so šli kot pošteni kristjani od doma, pa so
jih vjeli zapeljivci, — ker se od naše strani
ni zanje nič ali ne dosti storilo. To se
mora popolnoma spremeniti, če
nočemo, da bi odpad od Boga po mestih le
še vedno bolj naraščal!

Za danes opozorimo posebe samo na eno
vrsto ljudi, ki prihajajo v mesta in potrebu-
jejo posebnega varstva. To so **rokodelski,**
delavski in trgovski vajenci. Ti fantiči pri-
dejo večinoma verni, nedolžni v mesta; pri-
dejo pa v delavnice med sprijene pomoč-
nike, ki jih pohujšujejo, zapeljujejo in obde-
lujejo tako dolgo, da jih pridobé popolnoma
za svoje hudobne namene. Mojstri se sami
večinoma premalo brigajo za njih vzgojo in
življenje; ob nedeljah popoldne so prosti, in
če nimajo kam iti v dobro družbo, zaidejo v
slabo družbo, v slabe kraje, v brloge nerod-

nosti in nesramnosti. Liberalci jih lové, so-
cialisti jih lové, jih zvablajo v gostilne in
jim oznanjujejo svoj evangelij. Od naše strani
se pa ne stori vse, kar bi se moralo in moglo
storiti za njih rešenje. Ali je potem čudno, če
versko življenje po mestih nazaduje, če se
nam mladi rod vedno sproti in vedno hujše
kviri?!

V Ljubljani je vajencev okoli osem
sto. Ti se pa seveda vedno menjajo. Eni se
izučé, drugi stopajo na njih mesto. Kaka
množica ljudi v teku let! Ali naj res pre-
pustimo te večinoma še nedolžne mlade ljudi,
da postanejo žrtve brezvestnega zapelje-
vanja?! Ali ne bomo storili vsega, kar je v
naši moči, da jih otmemo?! Poglejmo le,
kako se nasprotniki poganjajo zanje!

Doslej se zbirajo naši vajenci ob nede-
ljah popoldne v Rokodelskem domu. Ali tam-
kajšni prostori so premajhni. Le mal del va-
jencev je mogoče sprejeti. Če hočemo vsaj
večino rešiti, moramo storiti in imeti zanje
kaj večjega in popolnejšega. Da se tej potrebi
zadosti, se bo postavil nov, prostoren
dom za vajence. In mi apeliramo na
vse krščanske Ljubljančane:
ako vam je kaj na tem, da Ljubljana ne za-
gazi še bolj v brezvernost, da Ljubljana
ostane in postane le še bolj bela, verna,
krščanska; ako nočete, da se nam pogubi in
zgubi za Cerkev na tisoče mladih ljudi —
pomagajte nam pri tem delu! Večje potrebe
zaenkrat ni v Ljubljani kakor je ta. In stvari,
ki bi bila večje važnosti, tudi ne. Ako hočete
kaj pripomoči k povzdigi krščanstva v Ljubljani,
ako hočete razodevati svojo dobroteljsko na-
kako način — boljše je ne morete pokazati,
kakor za imenovani namen.

O drugih razmerah v Ljubljani bomo go-
vorili še o prvi priliki v prihodnjem letniku.
Za danes pravimo še enkrat: Vsi, prav
vsi, ki vam je na srcu blagor Ljubljane,
spomnite se tega prepotrebne-
ga podjetja! Darove sprejema naše
uredništvo; oddaste jih pa lahko tudi drugim
zanesljivim osebam, ki jih bodo izročile na
pristožno mesto.

Razkrinkani hinavci.

Že jih cela dežela pozna in se s studom od njih obrača! — Svojčas smo v »Bogoljubu« govorili o »pasjih vijolicah«, danes pa moramo pokazati na »pasje lilije«! Rasle so in kot kokalj in plevel bujno poganjale že dolgo na Slovenskem, pa pokazale so se posebno zadnje tedne, ko so škof ljubljanski spisali in izdali knjižico z naslovom: *Ženinom in nevestam pouk za srečen zakon*.

1. Kaj obsega ta knjižica? Kaj uči? — Nič novega; ne enega novega nauka ne! Podaja le veliko prekoristnih starih nauk, ki so bili v nemškem jeziku, v laških, francoskih in drugih knjigah že zdavnaj tiskani, in zaročenci in poročenci so knjige kupovali in brali, poznali v njih svoje stanovske dolžnosti in pravice in jih zase ohranili. Izpodtikavanja in hrupa ni bilo nobenega! — Če bi bila ta knjižica res izpodtakljiva, kaj bodo pa rekli tisti liberalni farizeji, ki so se nad njo izpodtikali, in pa tiste sitnice, ki so za temi farizeji potegnile, — kaj bodo rekli o sv. pismu, ki tudi večkrat o takih rečeh govori?! In vendar je sv. pismo res sveto pismo, poslano od samega Boga ljudem na zemljo! Da, oni se bodo izpodtikali gotovo tudi nad samim Gospodom Jezusom, ki je tudi nekaterikrat v svojih govorih takih reči omenil! Hoteli bodo bolj prav imeti in več vedeti, kakor sama večna Modrost! Farizeji!

2. Ta knjižica govori o svetosti in tajnosti sv. zakona. Sv. zakon pa je v naši katoliški Cerkvi sveta zveza, je zakrament. O sv. zakramentih učiti je gotovo strogo cerkvena zadeva. Zato je tudi v prvi vrsti naloga škofov, vernike učiti, kar zadeva zakrament sv. zakona in vernikom razlagati, kaj je v sv. zakonu pred Bogom prav in dovoljeno in kaj ne. — Z zdravstvenega stališča imajo deloma o tem besedo res tudi zdravniki in bi bili lahko napisali že zdavnaj potrebnih nauk. Toda takih poljudnih knjig v slovenskem jeziku ni in ni, in nasledki nevednosti v teh zadevah so pogubonosni za cele

družine in rodove. Bolne slovenske matere so že ogromne svote denarja potrosile za zdravniško pomoč, ki bi ga sebi in svojim lahko prihranile, ako bi bile o pravem času za svoj stan primeren pouk dobile. Zato morajo tisti, ki takega poduka potrebujejo, le hvaležni biti, da se je našel kdo, ki je prevzel iz gole ljubezni in sočutja do njih to neprijetno nalogo, podati jim te potrebne nauke!

3. Komu je ta knjižica namenjena? To že naslov pove: *Ženinom in nevestam*, torej onim, ki so že predurmi sv. zakona, ki so že na oklicih, ter seveda tudi krščanskim staršem. Le za te so stanovski nauki, ki jih podaja ta knjižica. Vsak stan in vsaka starost ima svoje dolžnosti, slabosti, težave; in potrebno je, da so ljudje tistega stanu o tem poučeni; drugih pa to nič ne briga. Tudi v duhovnih vajah, na misijonih in drugod se zakonskim dajejo stanovski nauki in jih smejo le zakonski in zaročenci poslušati. Še nikdar ni nihče trdil, da se s tem mladina pohujšuje. Pametni, pošteni zakonski so pač stanovske nauke zase ohranili. Vsak človek bi pričakoval, da se bo tudi v tem slučaju tako zgodilo. Ali zmotili smo se. Hudobijo in hinavščino liberalnih šušmarjev so naš prevzvišeni knezoškof sicer že dobro poznali, pa so jih še predobro, premilo sodili.

4. Kaj je storila liberalna svojat? — Komaj so bile knjižice dotiskane, planili so po njih, jih med mladino razpečavali in nato svetohlinsko pisali in kričali, bobnali in trobentali, da se dela »pohujšanje«! Ljudje, ki nesramne hiše zagovarjajo in podpirajo, ki se z napol nago žensko pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani ponašajo, ki v vsem življenju in govorjenju nobene sramežljivosti ne poznajo, ki v svojih listih in knjigah po cele golide gnojnice in smradu izlivajo, taki umazanci se delajo, kakor da so lilije brez madeža in patroni sv. čistosti! Kozli hočejo biti za vrtnarja, smrdéle za lilije! Res, pasje lilije take!

Ni mogoče najti besedi, da bi se povedalo, kako neskončno hudobni so naši libe-

ralci, ki obračajo vsako stvar v slabo, ki jim je vsaka pičica zadosten povod, da planejo po Cerkvi in njenih služabnikih, ki raztrosijo vsako stvarco, da sramote svoje rojake in cel naš narod pred svetom! Sama hudoba v peklu ne more bolj besneti sovraštva proti Cerkvi, kakor besné ti nesrečni ljudje—pravi satanovi hlapci! Mar je njim za čistost! Njim je samo za to, da Cerkev omažejo, uničijo, pokopljejo, če bi jo mogli! Stari farizeji so bili še poštenjaki proti tem grdobam, ki so sami polni ostudnosti, in zato vse po sebi sodijo! —

Ni pa tudi mogoče povedati, kako kratkovidni so nekateri krščanski ljudje, ki koj liberalcem verjamejo in se jim na lim vsedejo ter ž njimi v en rog trobijo; in kako sitni so nekateri, ki hočejo veljati za pobožne, pa hočejo vse okomandirati in se vti-kajo v reči, katerih ne razumejo. To ni prava

pobožnost, ampak to so resnično pasje vijo-lice! Resnično pobožni ljudje so se tudi ob tej priliki čisto pravilno vedli in vedeli, na kateri strani je pravica in poštenje in čed-nost in sveti nameni, na kateri pa hinavščina, sovraštvo in brezkončna hudobija.

5. Sklepi za »Bogoljubove«
bravce. a) Ne verjemite nikdar liberal-cem, in če bi vam govorili kakor sami an-gelci, zakaj satanska hudobija se skriva za tem lepim govorjenjem! b) Ne berite nikdar nobene knjižice, ki ni primerna za vaš stan in nikarte poslušati, če bi jo vam kdo drug hotel brati! c) Svarite vsakega pred liberalno zeleno knjižuro, ako jo kdo trosi okoli, in povejte, da to »za odrasle« ni za vse odrasle in sploh za poštene katoličane ne! d) Molite za našega nadpastirja, da ga Bog krepi, tolaži in vodi ter ga nam ohrani še mnogo let!



Petdesetletnica bratovščine pres. Rešnjega Telesa za ljubljansko škofijo.

(Konec.)

Otroci pred tabernakeljnom.

Upanje naše je molitev starišev, mlade-ničev in deklet pred presvetim Zakramentom. Pa še eni molivci se mi zdijo jako potrebni in koristni, in ti so otroci. »Pustite male k meni.« Tudi iz tabernakeljna ponavlja Jezus ta opomin. Pustite, vodite male k Jezusu, da jih blagoslovi. Najboljše vzgoje-valno sredstvo je: otroke nava-diti bivati in moliti pred sve-tim Zakramentom. Akoravno otroci še ne razumejo vsega, kar se godi v taberna-keljnu, imajo pa še nedolžno srce in ta ne-dolžnost nadomestuje spoznanje in neka po-sebna milost jim dá čutiti nekaj nadnarav-nega. Ako se mali otroci prav vodijo in vzga-

jajo, kako radi gredo v cerkev, kako sklepajo ročice pred tabernakeljnom, kako prosijo svojo mater, svojo sestro, naj jih vzame se-boj k sveti maši. Kar um mislečega človeka ne more doumeti, kar srce živalskega člo-veka ne more uživati, to zamore nedolžno otroško srce umeti, gledati, ljubiti in uživati. Vzgojevalni sredstev iščemo in nasvetu-jemo to ali ono. Najboljše vzgoje-valno sredstvo je, otroke nava-diti, da radi bivajo in molijo pred sv. Zakramentom. »Pustite male k meni«; tudi iz tabernakeljna ponavlja Jezus ta opomin vsem starišem in odgojiteljem. Pu-stite torej, vodite male k Jezusu, da jih bla-goslovi. Ako se pričetkom pojavljajo marsi-

kateri nedostatki, vkljub temu naj se vodijo otroci pred tabernakelj, kmalu se bodo odpravili.

Otroci radi preživijo cerkveno leto z Jezusom. Poglejmo! Celj adventni čas mislijo na božične praznike, na rojstvo Jezusovo, delajo jaslice, barvajo pastirce in ovčice, angela, zvezdo. Kako se radosti vse božične praznike nedolžno otroško srce! S kakim srčnim veseljem molijo nebeško dete v jaslicah z Marijo, z Jožefom in pastirci! — Naj se vadijo otroci svojo pozornost obračati na nebeško dete v tabernakelju v presvetem Zakramentu, naj mu v svojem nedolžnem srcu pripravljajo lepe jaslice!

Ko otroci adventni čas in božične praznike preživijo v svetem veselju, spremljajo Jezusa postni čas v dušni bridkosti pri njegovem trpljenju. Kolik vtisk napravljajo postne pridige o Jezusovem trpljenju ali javna slovesnost križevega pota na mehko čuteče otroško srce. Neskončna božja ljubezen jih gane, usmiljenje imajo z groznim trpljenjem Jezusovim, srdijo se nad neusmiljenimi njegovimi mučitelji. — Naj se opomnijo, da On, ki je toliko trpel, ima sedaj svoj sedež v tabernakelju iz ljubezni do nas, da ga tudi tukaj hudobni kristjani s pregrešnim življenjem žalijo, njihovo nespodobno vedenje v cerkvi, njihovi grehi so vzrok njegovega trpljenja. — Tu naj se že otroci naučijo zadostovati za Jezusu storjeno nečast in žaljenje; naj se varujejo, da ne bodo žalili usmiljeno srce Jezusovo, naj se opomnijo, da je tudi zanje prav ta Jezus trpel, ki zdaj biva v tabernakelju.

Velikonočni čas. Nepopisljivo je veselje otrok nad vstajenjem Jezusovim; radujejo se s pobožnimi ženami, z osrečenimi apostoli, sploh ves velikonočni čas je čas notranjega veselja, notranje sreče. Radi spremljajo Jezusa, ko se prikazuje apostolom, učencem, in občuje z njimi. — Naj se vadijo otroci občevati z Jezusom v tabernakelju, tu se veselijo njegove navzočnosti.

Binkoštni praznike naj se ponučijo otroci, da sprosijo od Jezusa v tabernakelju sv. Duha, da bodo milost božjo v svojem srcu vedno ohranili, naj si sprosijo

dar prave pobožnosti, dar svetega življenja, dar strahu božjega, da Jezusa nikdar ne žalijo; dar stanovitnosti, da vkljub slabim zgledom hudobnih tovarišev zvesti ostanejo svojemu Gospodu.

Kolika radost, kolika slovesnost na praznik presvetega Rešnjega Telesa! Kako lepa prilika se nudi, otroke opozoriti na pričujočnost Jezusovo v presvetem Zakramentu!

Vsaka nedelja, vsak praznik otroci dogodke sv. evangelija gledajo z duhovnimi očmi, kakor da bi nebeškega čudodelnika gledali s svojimi telesnimi očmi, kakor bi slišali njegov lastni glas, glas iz tabernakelja. Vso svetost, dobrotljivost in ljubezen Jezusovo čutijo v svojem nedolžnem srcu.

Prazniki svetnikov, zlasti Marijini, kažejo otrokom, kako naj dejansko manke sv. evangelija spolnujejo, živijo v božji pričujočnosti, se bojijo žaliti Boga in delajo vse z dobrim namenom, iz ljubezni do Jezusa. Od Marije, od svetnikov se učijo Jezusa obiskavati, častiti, moliti v presvetem Zakramentu in ga večkrat v svetem obhajilu pobožno prejemati.

Taka vzgoja bi bila neprecenljive vrednosti, in taka naj bo! Dandanes je toliko ložja, ker imajo otroci toliko lepih zgledov, slišijo tolikrat glasno molitev, vidijo tolikrat slovesno izpostavljeno sv. Rešnje Telo, se udeležujejo celodnevne češčenja, vidijo tolikrat pobožne kristjane pristopati k sv. obhajilu. Otroke tega navaditi, da skozi celo leto obračajo svojo pozornost na Jezusa in občujejo z njim, za to ni potreba nobene posebne učenosti, nobene posebne metode; — kdor sam živi v božji pričujočnosti, temu ne bo težko njemu izročene otroke navaditi takega občevarja z Jezusom.

Bog daj mnogo pobožnih mater in vzgojiteljev, ki bodo svoje otroke vzgajali pred tabernakeljom, jih navadili Jezusove ljubezni in občevarja z njim! Taki otroci bodo zavarovani proti vsem modernim nevarnostim — taki otroci so naše upanje za prihodnost.



Miklavž.

Naj podamo še kratko poročilo za preteklo leto:

Dohodkov je bilo 16.985 K 96 vin. — Troškov 16.812 K 86 vin. — Število udov: 115.000.

Napravilo se je 65 mašnih plaščev, 14 pluvijalov, 17 velumov, 14 dalmatik, 18 oblačil za ministrante, 6 za cerkvenike, 7 plaščkov za ciborij, 7 oltarnih prtov, 18 burz s plaščekom, 4 blazine, 46 stol, 12 plaščekov za ciborij, 40 alb, 65 humeralov, 40 pasov, 120 purifik, 130 korporalov, 50 pal, 30 koreteljev, 1 poteza, 1 misal, 1 mrtvaški prt, 4 pregrinjala za oltar.

Razdelilo se je to nastopnim cerkvam:

Adlešici, 2 albi, obhajilno štolo; Stari log, belo in črno kazulo; Ajdovec, oblačilo za cerkvenika; Ambrus, obleka za ministrante, perila; Bohinjska Bistrica, črno kazulo, perila; Bohinjska Bela, bel pluvijal; Besnica, pregrinjalo za monštranco; Breznica, bel pluvijal; Bučka, albo, korok, perila; Boštanj, bel pluvijal; Bela Cerkev, bel pluvijal, obhajilno burzo; Borovnica, albo, korok, perila; Cerknica, velum; Cerklje Gor., 4 albe, perila; Čermošnjice, dalmatiki; Čemšenik, črno kazulo; Češnjice, vijolično kazulo; Črni Vrh nad Idrijo, albo, korok, perila; Črnomelj, 3 albe, perila; Dole, prt vezen; Dobrova, dalmatiki; Dolenja vas, belo kazulo; Dobrnič, vijoličen pluvijal, oblačilo za ministrante in cerkvenike; Dobrava, bel pluvijal; Dražgoše, burzo, obhajilno štolo; Dol, velum; Domžale, pluvijal; Dovje, velum, blazini, plašček za ciborij; Polom, korok; Fara pri Kost., plašček za ciborij, oblačilo za ministrante, burzo; Gora pri Vačah, albo, burzo, lepo štolo; Golo, belo kazulo; Godovič, oblačilo za ministrante in cerkvenika; Horjulj, korok, burzo, obhajilno štolo; Homec, 2 koretlja, burzo; Hrenovice, banderce pred sv. Rešnje Telo, perila; Št. Jernej, 2 albi, perila; Ig, belo kazulo; Št. Janž, dalmatiki; Sv. Jakob ob Savi, črn pluvijal; Javorje pri Škofji Loki, albo, perila; Sv. Jošt pri Vrhniku, zeleno kazulo, korok; Javor pod Ljubljano, prt za obhajilno mizo; Janče, albo, velum, oblačilo za ministr.; Kokra, burzo, perila; Kopanj, dalmatiki; Kranjska gora, ve-

lum; Kamnik, rdeči dalmatiki, burzo; Sv. Katarina, črno kazulo; Kamna gorica, vijolično kazulo; Kresnice, belo kazulo, obhajilno štolo; Kandija, belo kazulo, albe, perila; Kolovrat, belo kazulo; Krka, belo kazulo; Leše, belo kazulo; Št. Lorenc, velum, oblačilo za ministr.; Loka, kapuc. belo kazulo; Leskovec, rdečo kazulo; Št. Lenart, albo; Stara Loka, belo kazulo, korok; Marijanišče, rdečo kazulo; Matenja vas, perila; Mirna, črno kazulo, albo; Mošnje, korok, perila; Mozelj, rdečo kazulo; Mekinje, bel pluvijal; Moravče, vezeno štolo; Koprivnik kočevski, rdečo kazulo; Osilnica, albo, dalmatiki; Orehek, rdečo kazulo; Predoslje, rdečo kazulo; Preddvor, črn pluvijal; Primskovo pri Kranju, belo kazulo; Podbrezje, albo, perila; Sv. Peter pri Novem mestu, rdečo kazulo; Podraga, rdečo kazulo; M. D. Polje, koretelj, perila; Prežganje, velum, ministr.; Peče, velum, perila; Poljanica, rdečo kazulo, štolo; Preloka, blazini, burzo; Podlipa, belo kazulo; Primskovo pri Litiji rdečo kazulo, perila; Raka, vijolično kazulo; Réteče, belo kazulo; Rakovnik, vijolično in črno kazulo; Rakitna, belo kazulo; Rob, velum; Sorica, črno kazulo; Suhor, albo, korok; Svibno, črno kazulo; Sostro, belo kazulo; Sodražica, rdečo kazulo; Srednjavas, perila; Sava, belo kazulo; Struge, vezen prt; Selca, vijolično kazulo; Stari trg pri Ložu, obhajilno štolo, perilo; Slavina, velum; Stara Oselica, bel pluvijal; Sela pri Kamniku, koretelj, obhajilno štolo; Šmartin pod Šmarno goro, belo kazulo; Šmihel pri Novem mestu, 2 koretlja, obhajilne in spovedne stole; Šmartin pri Kranju, velum; Škofja Loka, albo, perila; Špitalič, velum, koretlje za ministrante; Škocijan pri Turjaku, belo kazulo; Šmarje, albo, perila; Štanga, albo, koretelj, perila; Škocijan, plašč za ciborij burzo; Turjak, belo kazulo; Topla reber, koretlja, potez, velum; Trebelno, rdečo kazulo; Trnje, burzo, perila; Uršulinke ljubljanskega samostana, črn pluvijal; Ustje, belo kazulo, velum; Unec, koretlja, plašček za ciborij; Vrh pri Logatcu, bel pluvijal, koretelj, perilo; Vranja peč, vezen prt; Velesovo, belo kazulo, koretelj, obhajilno štolo; Št. Vid pri Zatičini albo, koretelj, spo-

vedni štoli; Vrhpolje pri Vipavi, obhajilno štolo; Vrhpolje pri Moravčah, rdečo kazulo; Vrhi pri Vinici, belo kazulo, korporale, purifik; Vinica, belo kazulo, albo, korok perila; Vrhnika, belo kazulo; Zapoge, vijoličasto kazulo; Zaplana belo kazulo; Zagorje ob Savi, albo, korok, lepo štolo, perila; Želimlje, velum; Žalina, bel pluvijal; Žabnica, koretelj, perila.

Sklep.

Z veliko hvaležnostjo do Boga, ki je po tihem začeto delo blagoslovil, da je sedaj bratovščina razširjena in najbolj priljubljena po vsej škofiji, sklenemo to poročilo o petdesetletnici. Imamo pa še eno željo. Ustanavljajo se vedno nova društva, koristna in vse hvale vredna, ki bodo mnogo koristila sveti Cerkvi, ako ohranijo dobrega duha. Nikdar ne pozabimo, da je presveti Zakrament pravi vir vsega življenja v sveti Cerkvi! Karkoli novega nastane v Cerkvi, vse dobiva pravo življenje, pravo rodovitnost in pravo stanovitnost po presvetem Zakramentu.

To prepričanje zahteva, da si vsak prijatelj pravega napredka, zlasti udje bratovščine presvetega Zakramenta, po vseh družbah v vseh vernikih prizadevajo vneti in pomnožiti ljubezen do presvetega Zakramenta.

Z veliko gorečnostjo se popravljajo in oplešavajo cerkve, z veliko požrtvornostjo se zidajo nove, lepe cerkve prav po pravilih umetnosti kakor nikdar poprej. Občudovanja

vredna je ta vnema, ki kaže živo versko prepričanje in gorečnost za čast božjo. Da bo pa ta gorečnost res sveta in da bo dosegla svoj pravi smoter, naj je vsakdo prešinjten prave ljubezni in prave pobožnosti do Jezusa, kateremu v čast se krasne cerkve zidajo in lepšajo. Naj se v novih, lepih cerkvah prav goreče časti presveti Zakrament, tako se bo najgotovjeji dospelo do prave sreče milega slovenskega naroda.

V Kolumbiji, v južni Ameriki, se je ohranila do današnjih dni, lepa starošpanska šega, ki priča, kako je ljubezni do Jezusa prešinjten ves narod. »Češčen in hvaljen bodi Gospod v presvetem Zakramentu; dober dan vam Bog daj!« S tem pozdravom pozdravljajo duhovnika otroci in odrasčeni; tako pozdravljajo otroci svoje stariše zjutraj, ko vstanejo in zvečer preden gredo spat ali kadar poklekajo, da prejmejo blagoslov od svojih starišev. Tako se pozdravljajo stari in mladi, kadar se povrnejo s kakega potovanja. S tem pozdravom pozdravljajo svoje krstne in birmanske botre bodisi doma ali če jih srečajo na cesti, — vselej in povsod se sliši vedno isti pozdrav — in odgovor se glasi »siempre alabado!« »vekomaj češčen!« ali »vekomaj — Amen«.

S tem pozdravom sklenemo poročilo o 50letnici in pozdravljamo vse častivce presvetega Zakramenta!

Češчено in hvaljeno naj vedno bo — presveto Rešnje Telo!

J. Flis, vodja bratovščine

Hortenzija.

Hortenzija, cvetlica srečna,
kdo te je del sem pred oltar,
da si Gospodu straža večna,
ne ganeš se od tam nikdar?

Odstopi meni svoje mesto,
da bom pred njim ves dan, vso noč
saj imenuje me nevesto,
in vem, da ljubi me na moč.

Neslišno poješ himno nežno,
jaz tudi svojo peti znam;
vonjavo siplješ ti hvaležno,
jaz pa srce mu svoje dam.

Ti samo krono si nagnila,
ko čula božji si vtirp;
jaz pa Ljubezen bom ljubila
vso večnost, ne samo en hip.

Drhtiš veselo v svoji sreči;
moliti, cvetka, pa ne znaš.
Naj molim jaz ob sveti ječi,
kajne, da mi prostorček daš?

Prekratko je življenje tvoje,
o, pusti mene pred oltar!
Če smrt telo razdene moje,
pa duh ostane tam vsikdar.

S. Elizabeta.

Pred podobo Marije Pomočnice.

(Dr. Josip Valjavec.)

Luč je umirala, ni imela olja. A še bolj je umirala uboga žena, sklonjena pri mizi, šivajoč revno perilo.

Bili so oguljeni ostanki ženitovanske obleke . . . Kako lepa je bila nekoč ta obleka, pred devetimi leti! Kako ljubeče je čula v dolgih nočeh, da jo je dovršila, vso sama, tam v družbi svojega Karla, ki se je smehljaj in ji obljubljal toliko in toliko . . .

Kdo je bil bolj srečen od nje? In tudi uboga mati, stara ženica, ki je toliko let preživela srečno in mirno s svojim Markom, se je ob pogledu na Karla, ljubečega njeno Brigito, čutila veselo in je rada pomagala dobri hčeri. Karl pa je sedel za mizo in se nagajivo šalil . . .

Slaboten plamen je trepetal in ugašal . . . Brigitine oči so bile omeglene od dolgega čuvanja; krvave so bile in trudne. Glava je silila v naročje.

In če bi šla spat? . . . je mislila. Bila je tako trudna! Toda če se povrne Karl in ne najde večerje, gorje! Stopila je v spalnico otrok. Spala sta. Tončku je visela ročica čez posteljo, glavica je padla z blazine.

Nežno je prišla ročico in jo skрила pod odejo, potem glavico in jo položila nazaj na blazino. In Klarica s sklenjenimi rokami, kakor da moli.

Pokrila ju je, in se z globokim vzdihom vrnila v hišo — čakati moža.

Zadnjo kapljo olja je vllila v svetilko. Luč je oživila. Spet je sedla Brigita k mizi in prišla šivanko. A glava je bila pretežka. Trepalnice so padle skup, kakor zatisnjene od nevidne roke, in so zakrile oči. Brigita je zaspala.

Sanjala je.

Bila je tako srečna pri svojem Karlu. Živela sta složno, mirno, ljubeče. Ljubila je Karla in Karl njo. Dva zlatoglavčka sta z angelskim smehom sladila življenje. Karl je bil najboljši človek. Nekega dne se vrne domu z dvema prijateljema, ki ju je našel v tovarni.

Nič več ga nista izpustila. Prišla sta jutraj in ga izvabila, pozno v noč sta ga spet spremila domu. Kdo sta bila? Brigita ju ni poznala, toda ob pogledu nanju jo je vselej zaskelilo v srcu. Nekdaj se je vrnil domu pijan, potem drugič, tretjič . . .

O Bog! kako je postal hudoben njen Karl! Ukradla sta ga, umorila sta ga! — Oh, moj Karl! . . .

Nenaden trušč, trešč na zemljo, potem močna kletev . . . Brigita se zbudi.

»Zmiraj tako!« je vpil Karl in počasi vstajal.

Vse je bilo temno. Luč je že davno vzplapolala in ugasnila.

»Si ti, Karl?« vpraša Brigita prestrašeno.

»Aha, si tukaj!« je rohnel in preklinjal. »Me res misliš končati?«

»Bodi miren Karl! Ne vpil! Boš zbudil otroka!«

»Luč pravim, luč!«

»Ne vpil, jo takoj prižgem.«

Iz miznice je potegnila svečo in jo prižgala.

»Tako dolgo sem te čakala, vidiš, da je ugasnila luč.«

Karl je stal tam, naslanjajoč se na steno, z roko pa je drsal k sebi stol in skušal sesti.

Bil je brez klobuka, ves prašen, z divjimi, napol zaprtimi očmi.

Brigita ga je zrla z gnjevom in pomilovanjem.

»Tolikrat sem že povedal, da ne trpim varčevanja. Kje je večerja?«

»Postavila sem jo k ognju, da ne omrzne. Sedi, takoj jo prinesem.«

»Ne maram!«

»Bi rad šel spat?«

»Ne grem . . . grem ven!«

»Še ven? Ne vidiš, da stojiš komaj na nogah? Karl, pojdi spat, je že tako pozno!«

»Skončaj, pravim. Tu jaz zapovedujem!«

»Ah, Karl, vsaj enkrat . . .«

»Nobenkrat. Denar daj! . . . Denar sem! pa tiho!«

»Denar? Kje ga bom vzela?« je odgovorila Brigita in si obrisala oči.

Pijanec je razprl oči in jo pogledal tako ostro, da se je Brigita stresla od groze.

»Torej varčuješ . . . varčevati misliš? Ti bom pokazal . . .« in je dvignil roko in mahnil po Brigiti.

Komaj se je umaknila, jokaje, tresoč se . . .

»Zaboga, Karl . . .«

Karl je izgubil ravnotežje, omahnil je in se zgrudil na tla. Tam bi bil obležal, da mu ni žena pomagala vstati.

V tem se je dolg žvižg razlegnil od ceste.

Brigita ga je poznala. Bil je navaden žvižg prijateljev, morilcev njenega Karla. Brigita je padla obnemogla na tla.

»Slišiš? . . . Mi daš ali ne? Denar! Takoj! . . .« In je stegnil desnico, z levico se pa oprijel peči, da se zopet ni zgrudil na tla.

Brigitine oči so ga pogledale z očitajočo bolestjo, tako milo.

»Iz ljubezni do mene, do tvojih otrok, Karl, ne hodi! . . .«

»Denar sem, ti rečem!«

»Vzemi, nimam drugega . . .«

In mu je vrgla v roko nekaj vinarjev. Karl je pohlepno pogledal, preštel je in divje zavpil:

»Deset soldov! ha, deset soldov! Pogini s svojo beračijo!«

In jih je jezno treščil v Brigito, da so se katalikali naokrog.

Prijateljka sta se utrudila s čakanjem: približala sta se in pridrla v sobo.

»O, kakšno bogastvo! kar po tleh se valja denar. In ti, ali ne prideš? Aha, razumeva, te je vjela žena, jeli? Jetnik, ha, ha!«

Nesrečni Brigiti je zavrelo v srcu. Od jeze je drhtela, od srda do onih vzročiteljev njene nesreče, in ni mogla prikriti srčnega ognja:

»Proč nesrečneža, proč od tu, pijanca, tolovaja, pohujšljivca mojega Karla, morilca moje družine, mojih otrok! Pijanca grda, proč od tu!«

»Proč od tu?« je ponovil zaničljivo Karl in udaril po bledem Brigitinem obličju, da je zaječala in zaihtela glasno.

Ob gromkem smehu dveh tovarišev, ob divjem vpitju in hrušču sta se zbudila mala otroka in sta prestrašeno pritekla k materi prav v trenutku, ko je oče udaril Brigito.

»Uh, hudobni ata! — sta javkala nedolžna otroka — kako grd, hudoben je!«

In sta se stiskala k jokajoči materi. Ta je prišla Klarico in jo z bolestnim glasom pomolila možu:

»Bij — je viknila — bij tudi ti dve ubogi bitji . . . na, bij jih, če te ni sram! Če moriš mater — je nadaljevala s tresočim glasom — zakaj teh dveh stvaric ne upaš umoriti?«

»Grdi ata! . . .« sta ponavljala otroka in se tresla pred zlobnim očetom.

Karl je ostal kakor okamenel. Zdelo se je, da je zmeril grozovitost svojega početja. Težko je dihal in nemirno gledal Brigito, otroka . . .

»Pusti jih vpiti!« sikne eden tovarišev.

»Zbeži pred strelo!« reče drugi.

In sta prišla Karla in ga odpeljala.

× × ×

V gostilni je Karl govoril malo . . . Bil je zamišljen. Kozarec vina je ostal poln na mizi; ni mogel piti. Tovariša sta se trudila, da bi pregnala njegovo otožnost, a nič . . .

»Hudobni ata, grdi ata! . . .« Kak čuden vtisk so mu napravile te besede, nežnih otrok, ki jih je ljubil! Nemir mu je glodal v duši in mračil obličje. Žalost je tičala v njegovem glasu, zrla je iz njegovih oči, na čelu mu je risala temne poteze, trepetala je po vsem obličju . . .

To noč je prebil v gostilni. Zaspal je za mizo, sam, ni vedel, kdaj in kako. Na tistem je prišlo spanje in ga položilo na klop in mu zaprlo trdo oči in zamorilo spomin, da ga gostilničar ni mogel po konci spraviti.

»Pa spi!« je zamrmral nevoljno, ko so pivci izpraznili sobo, pozno v noč, ko je že trkala polnoč na uro.

× × ×

Bi li mogla počiti uboga Brigita po takih trenutkih?

Položila je otroka, legla tudi ona, da ju je umirila, in ko sta zatisnila oči in zaspala, je še jokala in molila in v strahu pričakovala Karla, svojega Karla, a zastonj.

O jutranjem svitu je z gorkim poljubom zbudila Tončka in Klarico, draga otroka.

»Ali še jokate mama? ...« je vprašal Tonček.

»Kje je ata?« je vprašala Klarica.

Pred Marijino podobo je brlela luč, ki jo je malo poprej prižgala Brigita. Pokleknila so. Brigita ni mogla zadušiti solz. Videč kajjočo mater, so tudi v očeh nedolžnih otrok zabliščale solze. Vsi so jokali.

»Nikar ne jokajta, otroka moja; molita z mano!«

Roke nedolžnih bitij so se sklenile med rokami žalostne matere.

»Tolažnica žalostnih, pomagaj! ... Pomoč kristjanov! ... Hudobneži so oropali očeta ... Bil je dober, postal je hudoben in nas ne ljubi ... A mi ga še ljubimo ... Spreobrne ga, o Pomočnica!«

Brigita je utihnila s povešeno glavo, z rokami na prsih, globoko zamišljena.

»Marija, ne pusti jokati naši dobri mami ...« je vzdihnila Klarica in se oklenila matere.

Karl je stal pred vrati. Srce mu je pokačlo. Ob pogledu na žalostno družino, klečečo pred podobo nebes Kraljice, ni mogel krotiti srčnega ginjenja; tekel je k svojim nesrečnim.

»Ne, nič več, nič več!« je vzkliknil. Otroka sta viknila in se stisnila k materi od strahu pred očetom. Brigita je skočila pokoncu.

»Nič več, nič več, Brigita moja!« je ponovil Karl in razprostrl roki.

Brigita se mu je vrgla na prsi, ga oklenila okrog vratu in ihtela. Ginjenje ji je zaprlo glas ...

»Odpusti mi Brigita! Nikoli več ne bo tako!«

Otroka sta prestrašeno - veselo gledala prizor. Marija se je pa ob blesketanju lučice ljubeznjivo nasmehnila ...

Ena družina je bila zopet osrečena ...

Marija v zarji slave.

Tako se zove knjiga, s katero nas je letos obdarovala »družba sv. Mohorja«. Z veseljem jo pozdravljamo. Kaj pohvalno jo ocenjuje znani kritik našega znanstvenega lista »Čas«. Piše namreč: »Knjiga je zares lepa in nič ne dvomimo, da jo bo ljudstvo z velikim veseljem bralo, a ne le z velikim veseljem, temveč tudi z velikim pridom. Ko človek prebira poglavje za poglavjem, se mu zdi, kakor da sliši Marijin »Magnifikat«, kako zveni od roda do roda, od veka do veka: »Odslej me bodo blagrovati vsi rodovi ...« Pisatelj kaže češčenje Marijino od prvih početkov Cerkve, v katakombah, na cerkvenih zborih, pri sv. očetih, v redovih, v umetnosti, na Marijinih božjih potih, pri razkolnikih itd. — Da je knjiga tako leta, za to je poskrbela tudi družba, ki jo je okrasila z mnogimi skrbno izbranimi slikami ...«

Mi tem besedam le pristavimo: »Vsak Mohorjan naj to knjigo pazno bere, daje naj jo brati tudi drugim, da pride v roke vsem vernim Slovencem. Sijajna zgodovina Marijinega češčenja po vesoljni zemlji, kakor še posebej med Slovenci, naj glasno in jasno opominja, da prevzvišeno, premogočno Kraljico vesoljstva in milo nebeško Mater še mnogo premalo častimo, jo mnogo premalo ljubimo in imamo še premajhno zaupanje v njeno veliko pomoč. Romaj, ljuba knjiga, od roke do roke, pripoveduj milemu našemu narodu o vzvišenosti, lepoti in mogočnosti nebeške Matere in Kraljice, vnemaj slovenska srca k goreči ljubezni do Nje in k posnemanju njenih prekrasnih čednosti. Pripomozi, da ostane naš narod tudi v prihodnje to, kar je bil v preteklosti — namreč narod Marijin!

Družbam treznosti.

Pozdravljena mi četa mlada
ti četa družbe treznosti;
ti upanje, ti naša nada,
za nas visoke vrednosti!

Dovolj se do sedaj šopiril
nezmernosti je grdi greh,
nam narod silno izneveril
v minulih in sedanjih dneh.

Iz srca trgal je poštenje,
sejal nečistost in prepir,
premnogim vzel celo življenje,
preganjal ljubi, tihi mir.

A, vi ste tu — vi se borite
za treznost, naroda obstoj,
vi boljših časov nam želite
in ž njimi srečnih dni nebroj.

Zato naprej po pravi poti,
naj z vsakim dnevom več bo nas!
Nasprotovanje nas ne moti;
oteti rod je zadnji čas.

Naj treznosti bo več med nami
in zdržnost bujno naj vscveti!
Zato naprej, mi smo za vami!
Živela družba treznosti!

J. U. Limbarski.

Šola krščanke popolnosti.

(Dalje.)

Studenci milosti: 1. Molitev.

Za danes, dragi bogoljub, ti pa imam povedati toliko in tako važnih reči, da brez vseh drugih besedi kar začnem.

Da je človek brez milosti božje samo velika in okrogla ničla, to že veš. Da smo z božjo milostjo nekako vsemogočni, da moremo ž njo doseči pravo in resnično popolnost in enkrat najlepše sedeže v nebesih, to tudi veš. Brez božje milosti — nič, z božjo milostjo — vse!

Če je pa to tako, potlej pa mora spričo te resnice vsak pameten človek, če ima le zrno soli v glavi, reči: »Potem pa moram vse sile napeti, in naj velja, kar hoče, da si pridobim ta dragoceni dar božji! Ali kje in kako se dobi?«

Kje da se dobi dejanska milost božja, to ti čisto nakratko povem, če rečem: pri Bogu. »Pri Tebi (o Bog) je studenec življenja,« pravi sveto pismo (ps. 35, 10). Tudi to še, da nam je ta studenec odprl in pot do njega utrl tisti, ki ga v litanijah kličemo »vir življenja in svetosti«, Jezus Kristus, naš Odrešenik. A pri teh resnicah se danes ne utegneva muditi; važnejše za nas je vprašanje: Kako pa si pridobim božjih milosti?

1. Včasih nam pride v srce dejanska milost božja kar brez vsakega na-

šega prizadevanja in sodelovanja; kakor nebeška rosa pade v naše srce. Pošlje nam jo včasih naravnost sam dragi Bog iz svoje proste volje po ukrepih svoje neskončne modrosti. Včasih nam je to milost izprosil Jezus Kristus, ki »sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega« kot naš »priprošnik« (1. Jan. 2, 1). Včasih nam pride ta milost po priprošnji preblazene Device Marije, ki ima kot božja in naša mati neizmerno veljavno besedo pri Bogu. Včasih pade ta nebeška rosa v našo dušo po priprošnji angelov, posebno našega angela varuha, potem zopet po priprošnji svetnikov in svetnic božjih, po molitvah vernih duš v vicah, potem po molitvah, ki jih po svojih duhovnikih opravlja naša mati sv. Cerkev in pred vsem po daritvi sv. maše; naposled po molitvah in za slugah vseh pravičnih kristijanov, posebno še, če kdo imenoma za nas kaj moli ali Bogu daruje.

Na ta način dobivamo torej tuptam milost božjo brez samosvojega prizadevanja, po goli božji radodarnosti. In če bi bil Bog pot do krščanskega življenja, do popolnosti, do nebes tako uravna, da bi nam bilo treba le s to milostjo sodelovati, prav: potem ne bi bilo nič drugega treba. Ali on je v svoji

neskončni milosti drugače odločil. In kako?

2. On je določil in odredil, da se bo dejanska milost božja dajala v zadostni meri le tistim, ki bodo zanj prosili, ki bodo — **molili**. Za vsakega človeka in za celo človeštvo je on zapisal to-le postavo: Zveličati se moraš. Da to dosežeš, moraš izpolnjevati moje večne zapovedi; in to že celó, če hočeš popoln postati. Za to pa ti je neizogibno treba milosti. In teh boš dobil z molitvijo. Torej moli, prosi: potem se boš zveličal in popolnost dosegel! Preimenitna in v svetem pismu toliko jasno razodeta resnica, da mnogi bogoslovci trdijo, da jo moramo tako verovati, kakor verujemo v sv. Trojico, v zakrament sv. Rešnjega Telesa itd. In vendar, kako malo se zmenimo zanj! Ljudje božji, ali smo še cele pameti? Če živimo brez molitve, v čem pa se še razločujemo od ljube živinice, ki živi le po svojem nagonu?

In ker je ta postava tolike imenitnosti, jo je Bog tudi z jasnimi besedami razglasil. »Čujte in molite, da ne zájdete v skušnjava,« je zapovedal Kristus (Mat. 26, 41). In zopet (Luk. 18, 1): »Treba je vedno moliti in ne jénjati«. Sv. Pavel uči (Kol. 4, 2): »Bodite vztrajni v molitvi«. Sv. Jakob nam pové čisto kratko (4, 2): »Nimate, ker ne prosite!« In tako naprej še cela vrsta takih in podobnih izrekov.

To je torej enkrat ena: Bog je pot do milosti, do popolnosti, do nebes tako uredil, da se vse to more le z molitvijo doseči, in to nam je tudi z jasnimi besedami razodel in zapovedal.

Ali Bog ni dal gledé molitve le te ene postave. Ta postava je za nas. Dal je še drugo, in ta je — če smemo tako reči — za njega samega. Zavezal se je namreč s svojo božjo besedo, da nam bo naše molitve tudi vselej nezmotljivo uslišal. Kristus ni samo ukazal: »Prosrite, ... iščite, ... trkajte, ...« ampak tudi slovesno zardil: »...in dalo se vam bo,

...in našli bode, ...in odprlo se vam bo.« In Bog dane besede ne more nikdar prelomiti, ampak »kar reče, je res, in kar obljubi, gotovo izpolni«. In kakor je čisto jasna resnica o potrebi molitve, isto tako trdijo premnogi bogoslovci, da moramo tudi to tako verovati s pravim dejanjem vere, kakor vse druge verske resnice.

Roko na srce, dragi bogoljub, pa mi po pravici povej: »Ali si dosedaj kaj zelo trdno veroval v to božjo resnico? Ali ni sv. Jakob tudi tebe nekoliko zadel, ko je pisal (4, 3): »Prósíte in ne prejmete, zato ker slabo prósite!« Dobro moramo torej prositi! In kako se dobro moli, tako da smo čisto gotovo uslišani?

Prvič: Če prosimo Boga poštenih, dobrih, za zveličanje koristnih reči. Ali kaj bi bilo več prida, kakor so milosti, kakor je popolnost?

Drugič: Z velikim zaupanjem. Samo ob luči sv. vere si dobro oglej zgoraj omenjeno božjo obljubo in boš videl, da boš lahko zaupljivo molil. Upanje stoji na veri. In čim večkrat boš tako z velikim zaupanjem molil, tem bliže boš tisti veri, ki gore prestavlja.

Tretjič: V imenu Jezusovem. To je tedaj, če svoje zaupanje stavimo na zasluge Jezusove. Saj še pravi kristjani ne bi bili, če ne bi imeli te vere, da nam Bog dá vse po zasluženju našega Odrešenika. In kako nam ta vera olajša in okrepi zaupanje!

Četrth: Vztrajno. Torej ne samo tupatam kaj malega, češ, zdaj mi bodo pa tekle božje milosti za vselej, da sem le enkrat potrkal. To bi bilo ravno tako pametno, kakor če bi se kdo hotel na Novega leta dan za celo leto naprej najesti. — In če ti Bog navidezno ne usliši takoj tvojih molitev, nič ne maraj! Vsaka češčenamarija je zvagana na zlati božji vagi; ene ti Bog tukaj izplača s svojimi milostmi, druge pa — reci mo čisto novodobno! — kapitalizira. A bodi brez skrbi: čim pozneje ti jih z milostmi zamenja, s tem obilnejšimi obrestmi!

Petič: Take volje moramo biti pri molitvi, da smo pripravljeni s prejetimi milostmi sodelovati. Ker ima milost ta

namen, da sodelujemo ž njo, bi jih dobivali brez razloga, če ne bi hoteli sodelovati. Zelo se torej motijo tisti, ki mislijo, da so na nebesa že »intabulirani«, da le prav veliko molitev opravljajo, češ, potlej se mi pa ni za zapovedi božje treba dosti zmeniti. Prvič je molitev takih ljudi kakor dim Kajnovе daritve v Zgodbah: ne vzdiguje se v nebesa, in zato je čisto nerodovitna. Drugič je pa Kristus takim grozno zapretil, kakor se bere pri sv. Matevžu (7, 21, 23): »Ne vsak, ki mi pravi: 'Gospod, Gospod!', pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo . . . Tedaj jim očitno porečem: 'Nikoli vas nisem poznal (za svoje), poberite se izpred mene, ki hudobijo delate!'«

Teh pet lastnosti torej mora imeti molitev, potem je dobra. Potem pa tudi ni nebeškega zaklada, da si ga s tem zlatim ključem ne bi mogli prilastiti. Pravijo, da je bil

grški učenjak Arhimed tak fizik in je tako zaupal v svoje stroje in vzvode, da je enkrat rekel: »Pokaži mi, kam naj se vstopim, pa bom zemljo iz njenih tečajev vzdignil«. Olej, dragi bogoljub, česar Arhimed ni mogel, to vzmoreš ti — z molitvijo. Postavi se s trdnim zaupanjem na zgoraj omenjeno obljubo božjo in moli zaupljivo: potem ti služi ne samo nebo in zemlja, ampak sam večni vse-mogočni Bog. Potem dosežeš prav gotovo — zaklad popolnosti.

* * *

Tako smo torej končali prvo šolsko leto naše »šole«. Počitnic ne bo nič. Na poti in v šoli popolnosti se ne sme počivati. Takoj z Novim letom zopet začnemo in nadaljujemo, če Bog dá, o studencih milosti in o drugih rečeh, kakor pridejo na vrsto. Zdaj pa lepo z Bogom in pa srečno, milosti polno Novo leto!

Dr. Ant. Zdešar.

Presajena lilija.

V spomin † Franici Erjavc.

Tiho, mirno, nepoznano je stopala skozi življenje. V cvetju devetnajstih let je dozorela za nebesa. Bila je deklica izrednih lastnosti, lahko rečem, da skoro ni bilo opazovati človeških napak na njej. Iz lepih temnih oči ji je sijala nedolžnost, z milega obraza deviška duša. Že kot otrok je razodevala nenavadno modrost in resnobo ter tako vzbujala pozornost predstojnikov. Njen zgled je močno vplival na šolsko mladino. S kako angelsko pobožnostjo je prejela prvo sv. obhajilo! Dobro uro hoda je imela do farne cerkve, a to je ni zadrževalo, da bi ne prišla, če le mogoče, tudi ob delavnikih k sv. maši.

Kako iskreno je ljubila Brezmadežno, je dokaz, da je komaj čakala zaželenega trenutka, ki bi ji zagotovil častni naslov Marijinega otroka. Kdo bi mogel popisati njeno tiho srečo, ko ji je svečano prisegla zvestobo do smrti. In Marija se je radovala te angelske duše, čuvala je skrbna nebeška vrtnarica to bliščečo lilijo. Kot odmev iz rajskih višav je čula v srcu skrivnosten glas Jezusov, ki jo je vabil v tiho samostansko zatišje. Odzvala se je z vso dušo temu klicu. Od dne do dne je bila bolj resnobra, zamišljena, njen duh je bil pri Bogu, čeravno so bile roke pri

težkem delu. Zaupanje v pomoč božjo, trdna volja in jeklena vstrainost so ji dajale pogum. Sredi leta 1906. ji je bil sprejem v uršulinski samostan v Ljubljani zagotovljen, a pod pogojem, da se prej priuči nekoliko nemščine. Čujte, kaj stori dobri otrok! S prijateljico Pepico Podržejevo, sedaj č. sestro Armelo, je prišla trikrat v tednu v Šmarje k gdč. učiteljici učiti se nemščine, in ker čez dan ni bilo časa, prišla je že ob štirih zjutraj ter šla ob šestih domov. Od Jerove vasi do Šmarja je dobro uro hoda. Po poti in med poljskim delom ste pa prav pridno ponavljale. Vstopila je v IV. razred notranje uršulinske šole. Letos je bila v VII. razredu. Bila je izvanredno nadarjena, pri tem pa tako ponižna, da je bila vsem v zgled. Sprva so jo odločili za učiteljico. Z vsem zadovoljna imela je le eno željo, da bi postala uršulinka. To ljubezen do svetega poklica si je ogrevala pri vsakdanjem svetem obhajilu. Lansko leto je odšla njena prijateljica Pepica v Mekinje v novicijat; kako rada bi bila šla z njo. A pokorščina ji je velevala počakati in nadaljevati učenje. In storila je tako. Sredi zime jo je Bog obiskal s hudo boleznijo, katera ji je prinesla kal smrti. — Po nasvetu

zdravnikov morala je iti za nekaj časa domu, da se nekoliko okrepi na prostem. V Kranju pri sestri se je močno popravila in med počitnicami bi bila šla nazaj v samostan, kamor je tako zelo hrepenela. A Bog je sprejel v dar niene želje. Nenadoma je zbolela, morala je domu k staršem. Bolezen je bila smrtna. Vdana v voljo božjo jo je prenašala. Z veliko pobožnostjo je prejela sv. popotnico in govorila le o Jezusu in o nebesih. Gospodični učiteljici, ki jo je obiskala, je rekla, da ima samo eno željo: umreti kot redovnica. Zelo se je veselila smrti in kar nič ni hotela slišati o kakem ozdravljenju. Nedeljo, 25. julija, je prišel Jezus ponjo. Marija, vzemi me k sebi! Jezus, tvoja sem na veke! in splaval je zemeljski angel med nebeške krilatce.

Na mrtvaškem odru je ležala v beli obleki, z lilijo v rokah, z Marijino svetinjo na prsih, s smehljajočim obrazom. Ljudje so jo blagrovati.

Pogreb ni bil slajen, še Marijina družba, katera je zgubila z njo najlepši, a nepoznani biser, je ni spremljala na zadnjem potu. Pokopana je pri podružnici sv. Mihaela na Grosupljem. Dobra Franica, ki se sedaj raduješ v družbi sv. devic, ki hodijo za Jagnjetom, sprosi šmarski mladini pobožno, krščansko življenje!

Pripomba uredništva.

Zakaj je pa revica morala prej nemško znati, preden je bila sprejeta v samostan? Če kaka Slovenka gre v kak nemški samostan (n. pr. h. Klaverjevi družbi v Solnograd), je razumljivo, če se od nje zahteva nekaj nemščine, da se more vsaj spovedati. Pri slovenskem samostanu se mi pa to zdi pretirana zahteva. Nemko bi sprejeli gotovo brez znanja slovenščine, in bi bili zadovoljni, če bi se šele notri v samostanu slovensko naučila — ali pa niti tega ne! Saj so po nekaterih samostanih redovnice po 30, 40 let, pa še ne znajo slovenski. Slovenska dekleta so torej na slovenskih tleh na slabšem od tujerodnih! — Prav potreba je, da spregovorimo enkrat o tem odkrito besedo: Zakaj se po nekaterih naših ženskih samostanih toliko nemškutari? Če

je za nas moške, ki tudi nekaj znamo, dobra slovenščina, zakaj ravno za gosposke ženske in za nekatere redovnice slovenščina ni dobra? Primerilo se je že meni samemu parkrat, da rojene Slovenke niso za nobeno ceno hotele govoriti z menoj slovensko, ampak vedno prav vsiljivo, skoro razžaljivo tiščale v svojo nemščino. Po nekaterih samostanih je menda celo prepovedano slovensko govoriti. Ta prepoved, ki je bila nekdanj po naših šolah, pa je že davno odpravljena, je barbarska in ne krščanska! Ali je nemščina tako sladka ali tako sveta, da take osebe brez nje ne morejo živeti in jim domači jezik ni dober? Nasprotno: P a m e t i n v e r a zahtevata, da sicer ne zaničujemo nobenega jezika, da pa pred vsemi čislamo svoj materni jezik, ki nam ga je dal Bog, in da tuj jezik rabimo le takrat, kadar z domačim shajati ne moremo. Vsako drugo ravnanje je prevračanje pametnega naravnega reda! Če imam doma svoje orodje, ne bom hodil ponj k sosedu na posodo. — Če pa je slovenski jezik bolj ponižen, se ravno pobožnim osebam spodobi govoriti ponižni jezik! — Čas je torej, da bi se po naših samostanih že enkrat pomedla tista stara nemškutarija, ki se še vedno šopiri. Posebno prosimo: ne silite naših slovenskih deklet, da bi morale nemško moliti in se nemško spovedovati! To je posebno narobe svet. Verski občutki, nainežnejši občutki se najlože in najboljše izražajo v tistem jeziku, v katerem nas je mati učila. — In dekleta, tudi če greste v tuje dežele v samostan, vedno se zavedajte, da ste Slovenke, rade govorite in zlasti rade molite slovensko, kolikor vam samostanski red pripušča, imejte gotovo s seboj kak slovenski molitvenik in slovenski časnik. (Bogoljub.) To je kakor zvon iz domačih lin, ki tako prijetno na ušesa doni in tako globoko v dušo sega. Hvala Bogu, Bog tudi slovensko razume in pred njim smo vsi enaki, — ne, ponižni, nizki in zaničevani so njemu še posebno pri srcu, kakor je Marija pela: »Prevzetne je s sedeža vrgeš, in ponižne povzdignil; lačne je napolnil z dobrotami, bogatine pa prazne spustil ...

Med brati Hrvati, ali: naša pot v Dalmacijo.

(Piše urednik. — Dalje.)

Ko smo v Spljetu odložili na suho dijake, pluli smo dalje proti jugu. Ura je bila polnoči, ko smo odrinili. Dasi ni bilo veliko upanja na

spanje, smo vendar začeli malo okoli sebe pogledovati, kam bi se dalo kaj nasloniti in vsaj malo spanja vti. Dasi je bil parnik precej velik,

vendar ni imel mnogo kabin. Plegli smo torej za nekaj ur večinoma ali po kakih stolih, klopeh ali po tleh. Dobro je bilo! Sredi noči smo se dotaknili otoka Hvara, na katerem smo dobili zopet nekaj novih potnikov, med drugimi tudi ondotnega škofa Jordana Zaninovića, ki je dominikanskega reda. Dasi ni bilo mnogo spanja, vendar ne vem, kdaj smo bili na Hvaru.

Ko je že zopet solnce svetilo, smo se bližali otoku in mestu Korčuli. Tu smo imeli zelo slovesen sprejem. Zvonovi so zvonili, mestna godba nas je prišla pozdravit, ljudstva je bilo menda zbrano celo mesto. Ker je bil pa naš parnik z živžem res preslabo preskrbljen in mu je vsega zmanjkalo, tako da na parniku ni bilo mogoče dobiti malo zajutreka, zato smo se vsuli v bližnjo kavarno ali gostilno, kjer smo »delali« z velikansko naglico, tako da smo v kratkem času menda vsi vsaj za silo zadostili svojim potrebam. Pluli smo dalje tik ob dolgem polotoku Sabiancelo, mimo Meleda, potem je otokov zmanjkalo; na desno je bil pogled odprt na široko morje.

Plovemo, plovemo dalje, — kar se prikaže nekako ob 10. dopoldne izza skalovja in zidovja neko novo selišče. Kaj bo to, kako se pravi temu kraju? vprašam. I, to je Dubrovnik! Dubrovnik je to?! vskliknem zategneno. Po pravici povem, da prvi pogled name ni naredil prav dobrega vtiska. Vozili smo se mimo njega in ga ogledovali od daleč, pa zaenkrat se mu ne še približali. Približala se nam je le neka mala ladjica, ki nam je donesla nekaj živeža; potem smo šli dalje. — Takoj nasproti Dubrovniku je nizek, nevelik pa dobro obraščen otok — Lokrum (Lacroma) po imenu. Ta otok je neka posebnost. Nekateri naših sopotnikov so ga potem iz Dubrovnika obiskali in niso mogli prehvaliti njega vabljivosti. Na najvišjem mestu stoji neki gradič ali trdnjava, nižje doli ob morju pa v mirnem zatišju in gosti šumi stoji samostan. Drugega življenja ni na otoku. Zelo mnogovrstno in posebno, eksotično pa je drevje, ki raste na tem otoku. Tu v tej sveti tihoti in samoti, kamor šum sveta ne sega, je prav posebno pripraven prostor za pobožno premišljevanje in združevanje z Bogom . . .

Obal ob nadaljni plovi proti Kotoru je enolična, in otokov ni več; samo na par mestih gleda iz morja nekaj malega suhe zemlje ali bolje: nekaj čeri. Vozimo se precej dolgo časa, morala je biti ura okoli ene popoldne, ko zavijemo okrog male trdnjave na levo — kar se odpre pred našimi očmi v svojem veličastvu Boka Kotorska. V svojem veličastvu, — a ne še

v vsem veličastvu. Boka Kotorska je velikanski zaliv ali zareza morja v celino zemlje, in sicer zaliv, ki se trikrat zavije in ima torej tri velike oddelke. Ko preplove ladja en del, zavije v mogočnem polkrogu okoli v morje štrlečega gorovja in odpre se nov predel, in ko preplove tega, zopet nov, tretji in zadnji. Vozili smo nekako eno uro, predno smo prišli v zadnji kot in konec. Naše oči pa so se med tem radovale nad veličastnimi prizori, ki so se nam nudili in vedno menjavali. Boka je obdana od visokega gorovja, spodaj ob bregu pa so gosto nameščena človeška selišča. Oboje skupaj dela pokrajino jako slikovito in romantično. Na dveh mestih gledata iz morja dva mala otočica, — na njih je komaj prostora za eno cerkvico. In vendar na obeh stoji in kipi iz morja prijazna cerkva. Kako ljubko, kako lepo! Kako so znali ljudje odbrati lepe prostore in jih posvetiti Bogu! — Po gorovju okoli je videti mnogo trdnjav, — zakaj tu je meja naše države. V daljavi se vidi visoko gori po gorovju speljana serpentinstaza (ovinkasta) cesta, — to je cesta v Črno goro.

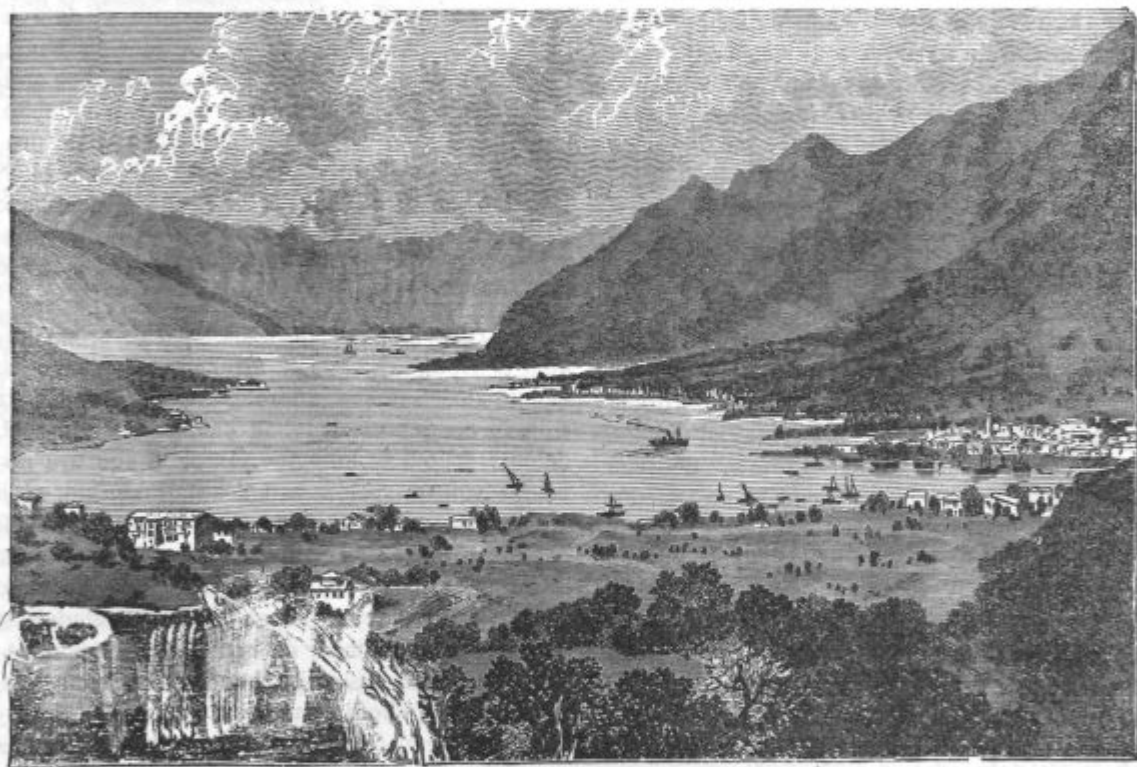
Pozdravljali nas niso nikjer tako srčno kakor v Boki. Na vseh straneh je zvonilo in žvenkljalo, zastave vihrale, in celo vojaki iz trdnjav so nas pozdravljali deloma z živio-klici, deloma s poki iz kanonov. Okoli druge ure popoldne smo prispeli v zadnji kot Boke, kjer stoji mesto Kotor, po katerem se imenuje zaliv ali boka kotorska. Nasproti nam je prišla deputacija iz mesta, ki nas pozdravi. Izstopili smo za malo časa, šli po glavnih ulicah mesta, pogledali si stolnico, ki je majhna, pa ima na sebi nekaj posebnega. Mesto ni veliko, ima morda svojih dva, tri tisoč duš, škofija pa najbrž najmanjša v Avstriji; ne vem, če ima toliko duš, kakor pri nas ena dekanija.

Takoj nad Kotorom se jame dvigati cesta v Črno goro. Črna gora je res gora ali vsaj visoka in gorata dežela. Koliko nad morjem ravno je, ne vem zdajle povedati, to pa vem, da se dviga nad boko v polkrogu kot velikanski okvir visoko, strmo, skalnato gorovje in po tem gorovju vodi v velikih pravilnih ovinkih ona že prej omenjena cesta v Črno goro, ki je tam gori vrhu tega gorovja. Kakih 12 sopotnikov se je v Kotoru odtrgalo od nas, pa so jo ubrali v Črno goro pogledat starega Nikita, kako čuva Črnogorce, oziroma kako čuvajo oni njega. Kaj so nam pripovedovali ob povratku, ne morem popisovati, ker pišem samo to, kar sem sam videl, in ker bi mi popisovanje preveč naraslo. Odpeljali so se

a dvovprežnih vozovih iz Kotora nekako ob ureh zjutraj, šli do Cetinja, prestolnega mesta, ki je pa bolj podobno vasi kakor prestolnici, in se vrnili nazaj istega dne pozno zvečer. O cesti so rekli: Mislite si cesto speljano v Grintovec, široko in gladko, da se zložno srečata dva vozova: to je cesta v Črno goro.

Mi drugi pa smo se vrnili po isti črti nazaj, še enkrat občudovali krasoto in mogočnost boke, prišli zopet nazaj na odprto morje, in potem jadrali naravnost nazaj proti svojemu cilju — Dubrovniku.

— v stolnico dubrovačko. Oče Gruden zavzdigne zastavo in jo nese naprej skozi mestna vrata, jaz na strani noseč njegovo in svoje pokrivalo, na vsaki plati našega zastavonosca po en gospod v cilindru, za nami pa cela ogromna množica. Sprva se je oče Gruden skoro malo obotavljal zadeti to breme, ki ga ni še nikdar nosil, — kakor nekdanj Simon iz Cirene — kmalu se mu je začelo pa imenitno zdeti, da hodi na čelu in kaže pot tako silni množici, pa da mu delata dva v cilindrih častno stražo. Drugi dan sva namreč pisala njegovi dobri ženi domu na Vrh-



Boka kotorska. (Zadnji zaliv.)

Bilo je šest zvečer že preč, ko smo dospeli tje. V pristanu je čakala velikanska množica ljudi, ko smo se bližali. Mi tedaj potegnemo iz nožnice svojo zastavo, ki nam jo je posodila Marijina družba iz Begunj pri Cerknici, in jaz naprosim našega dobrega, vrlega potnega tovariša, očeta Grudna, visoke in sloke postave, ustvarjenega kakor nalašč za zastavonosca — tam od Vrhlike nekje je doma, pa danes ne vem več povedati, kako je ime vasi, kjer on domuje in gospoduje — ga tedaj naprosim, naj jo vzame, naj jo dvigne in naj jo nosi pred nami ter nam kaže pot do današnjega zadnjega cilja

niko, kakšna čast je njenega moža zadela v Dubrovniku; in gotovo se je materi doma, ko so prebrali, malo zasmehljalo in dobro zdelo, da ima takega imenitnega moža, v katerega so bile ta dan obrnjene oči celega slavnega Dubrovnika. Zakaj našo zastavo so Dubrovčani jako gledali in občudovali.

V cerkvi so bili že zbrani in čakali škofje, udeležniki shoda in sicer: nadškof Robert Menini iz Bolgarije, knezoškof A. B. Jeglič ljubljanski, domači škof Jožef Marčelič, spljetski Filip Nakić, hvarski: Jordan Zaninović, kotorski: Frančišek Ucellini, senjski: Rok Vučić, šibeniški:

Vinko Pulišić, spljetski pomožni: Vinko Palunko, makarski: Juraj Carić. Mnogi drugi škofje so poslali svoje zastopnike.

Evharistični shod je otvoril domači škof Marčelić z lepim in ljubeznivim nagovorom v jeziku hrvaškem, nato je pozdravil shod nadškof Menini v bolgarskem in italijanskem ter knezoškof Jeglič v hrvaškem in slovenskem jeziku. Za predsednika zborovanju je bil izvoljen kanonik Gustav Baron iz Zagreba, za podpredsednika dr. Jožef Srebrnič iz Gorice, in več tajnikov, med katerimi je bil naš novi rimski doktor, Ciril Azman. Nato so poklicali Sv. Duha in potem je imel prvo predavanje mladi duhovnik-unijat dr. Jan-ko Kalaj, župnik v Sibinju v Slavoniji: o sv. Janezu Krizostomu, očetu vzhodne cerkve in presv. Evharistiji. — S tem je bilo opravilo prvega dne končano.

Preden smo pa končali delo tega dneva, se je primerila še neka nesreča, ki pa k sreči za Dalmacijo ni imela posebno hudih posledic. Kakor rečeno, sem ob sprevedu v stolnico nosil jaz našega ponosnega zastavonosca očeta Grudna klobuk — ali slannik je menda bil. V cerkvi pa krenem jaz na levo, on na desno, in gospodje v cilindrih ga spravijo z zastavo v žagrad. Tako sva bila čisto ločena. On je imel k sreči glavo še pri sebi; ali to, kar je spadalo na njegovo glavo, je bilo v moji roki, — daleč od njega. Ko pa mine sv. opravilo, grem iskat s slannikom v roki njegovega lastnika, očeta Grudna. Pogledam v žagrad, pogledam, ko so drugi odšli, po vsej cerkvi, pogledam ven na trg skozi stranska, pogledam skozi glavna vrata, grem nazaj v cerkev, v žagrad, — očeta Grudna nikjer! Na, odšel mi je brez glave, — hočem reči: brez pokrivala, ki ga moram jaz prenašati po ulicah dubrovačkih. Drugi dan sva se srečala pred stolnico in se zakrohotala drug drugemu; oče Gruden pa je imel na glavi fletno kapico. Znal si je pomagati. Ko smo prišli iz cerkve, bilo je že tema, torej se je dalo nekaj časa brez posebne pozornosti brez pokrivala prebiti, potem pa — ker mož ni šel s praznim žepom na pot — je stopil v prvi in najbližnji dučan (prodajalno) ter si kupil kapico. Nevem dobro, kako je že bilo, ali je potem kapico nekomu velikodušno podaril ali jo je nesel domu kot spomin na Dubrovnik in ta dogodek. Midva sva se pa zopet sprijaznila in sva — če prav se od takrat nisva več videla — do danes prijatelja ostala.

Ko smo prišli iz cerkve, je bila prva reč: poiskati si stanovanje. Večina naših gospodov je

stanovala v hotelu Imperial, hotelu velikem in elegantnem, kakršnega ima malokatero mesto. Jaz sem ostal s prijateljem in rojakom, g. Hartmanom, v hotelu de la Ville na Gunduličevem trgu, ki je bliže cerkvam. Škofje so stanovali deloma v škofiji, deloma po drugih boljših hišah. Naš škof so stanovali v hiši neke grofice — imena nevem več — ki je postavila pred hišo častno stražo v obliki Dalmatinca, oblečenega v narodno nošo.

Poglejmo si zdaj mesto, v katerem zborujemo sveto zborovanje!

Dubrovnik je staro mesto, ki ima za seboj veliko in slavno zgodovino. Dubrovnik ima nekaj podobnosti z Benetkami. Kakor Benetke je imel tudi Dubrovnik svojo vlado, republiko, in kakor so imele Benetke veliko kupčijo na morju tako tudi Dubrovnik. Stare palače na trgu pričajo o nekdanji moči in slavi. Dubrovnik je še danes zelo bogato mesto. Dubrovnik je pa tudi še danes trdnjava; mogočno zidovje oklepa pravo notranje mesto, in ogromni stolpovi stražijo mesto na voglih tega zidovja. Seveda je danes vse to samo zavoljo lepšega. v spomin starih časov, praktičnega pomena te utrdbe nimajo več mnogo. Samo štiri vrata vodijo skozi ozidje. Po sredi mesta vodi dolga, široka in lepa ulica ali trg, po katerem zvečer promenira in se gnete vse živo in polno dubrovačke gospode. Mislim sem, da bomo našli v mestu samo beračijo, kakor na primer v Gradežu; pa tu ti nastopa sama gospôda, elegantna kakor na Dunaju. Ostale ulice so ozke, vendar snažne. Potlakano pa je celo notranje mesto do zadnjega kotička s takim lepim belim kamenjem in tako lično, kakor ni videti v nobenem drugem mestu. Vendar ni celo mesto sredi trdnjavskega zidovja. Zdaj se mesto razvija, raste, in ker nima prostora znotraj, se širi zunaj mestnega obzidja. Celotno mesto z vnanjimi predkrajmi vred šteje 13.000 prebivalcev.

Cerkvâ ima Dubrovnik za to število prebivalcev dosti in lepih: 1. stolna, ki je nekoliko podobna ljubljanski, samo manjši je, 2. jezuitska, 3. dominikanska, 4. frančiškanska, 5. podružnica sv. Vlaha (Blaža), katerega Dubrovčani časte kot mestnega patrona. Vse te cerkve so dokaj prostorne in dokaj lepe. V neki stranski ulici prav skrita pa stoji pravoslavna, ki je nova pa ne velika. Razen tega je videti po mestu mnogo malih cerkvic, hišnih kapelic, ki so si jih verni Dubrovčani stavili v prejšnjih časih poleg svojih hiš. — Vrh hriba nad mestom stoji druga utrd-
ba, ki se pa tudi ne rabi več mnogo.

To je mesto, staro in slavno, znamenito in lepo, kakor malokatero drugo; mesto, v katerem smo v bratski liubezni Hrvatje in Slovenci dobra dva dneva molili, premišljevali in se posvetovali, kako bi se Bog, ki na tej naši zemlji živi in jo s svojo navzočnostjo počesuje, še bolj

vredno in spodobno častil.

Kol'kor moreš,
tol'ko hvali,
ker zadostne hvale dali
nikdar mu ne bomo mi!

(Dalje v prihodnjem letniku.)



Bolgarski misijon.

Bolgari so najbolj delaven in najbolj trezen narod na Balkanu; ni nemogoče, da bo enkrat ves Balkan od Srbije do Carigrada bolgarski. Zato so katoliški misijoni med Bolgari vredni posebnega zanimanja in podpore. Doslej je med štirimi milijoni Bolgarov samo okoli 40.000 katoličanov (približno polovica latinskega, polovica pa vzhodnega obreda), vsi drugi so razkolniki, ločeni od katoliške Cerkve; torej je še veliko dela za katoliške misijonarje.

Letos so prišli na Velehrad trije bolgarski misijonarji: dva profesorja, ki učita bolgarske bogoslovce — prihodnje misijonarje — in pa predstojnik (superior) katoliškega misijona v Slivnu, P. German Rejdon iz reda Asumpcionistov. Ti so nam vedeli veliko lepega in zanimivega povedati. Zelo jih je veselilo, ko smo jim pripovedovali, da naše verno ljudstvo rado bere o bolgarskih misijonih; obljubili so nam, da nam bodo pošiljali poročila iz svojih misijonov. Najprej smo prejeli poročilo iz Slivna.

Ustanovitev katoliškega misijona v Slivnu.

Sliven je eno največjih bolgarskih mest; ima okoli 25.000 prebivavcev. Tuka je sedež razkolnega metropolita (nadškofa), a katoličani nimajo še nobene cerkve, ampak samo majhno kapelico. Ustanovitev katoliškega misijona v Slivnu nam najbolj živo popisuje P. Pavel Hristov, Asumpcionist, v pismu, ki ga je leta 1904. iz Slivna

pisal svojim redovnim sobratom. Pismo se približno tako-le glasi:

Razkolna nadškofija v Slivnu je sedaj v oblasti razkolnega nadškofa Gervazija, ki pri ljudeh ni prav nič priljubljen. Gervazij je osoren in skop mož; svoje vernike na različne načine preganja in odira. Največ trpe njegovi duhovniki; naklada jim stroge cerkvene kazni, jih odstavlja, večkrat je že dal kakega duhovnika v cerkvi kar pred verniki pretepti. Enega izmed župnikov v Slivnu je pa vendar zelo rad imel. To je pop Ivan Teodorov, ki je bil prej tri leta škofov diakon; zaradi njegove poštenosti in zvestobe ga je Gervazij kar brez vsake priprave posvetil v duhovnika.

Pop Ivan je ostal vedno pošten, pobožen in usmiljen. Kadar je hiše blagoslavljati, krstil, mrliča pokopaval ali druga cerkvena opravila opravljati, je mislil le na čast božjo, ne pa na svoj dobiček; siromakom, ki niso imeli denarja, je rad vse zastonj naredil, le od premožnejših je sprejel kako plačilo. Enkrat je pokopaval nekega bogatina; pri vrnitvi na pokopališče je zagledal siromašno žensko, ki se je miho jokala. Vprašal jo je, zakaž je tako žalostna. Žena mu je odgovorila: »Pred petimi meseci mi je umrl mož in je bil pokopan brez cerkvenih molitev, ker nisem imela denarja za pogreb. Ko gledam lepe cerkvene obrede pri današnjem pogrebu, spet živo čutim svojo nesrečo in se jokam«.

Pop Ivan je končal pogreb, potem je pa šel k grobu siromašnega moža, tam je opravil obrede in molitve za mrtve ter tako potolažil ubogo vdovo in njene otroke. Ta ginljiva dogodka je bila kmalu znana v mestu in v okolici. Ljudstvo je začelo še bolj spoštovati pobožnega popa Ivana. Drugi popi, ki so delali le za svoj dobiček, posebno pa metropolit, so se strašno jezili nad popom Ivanom. A Ivan je delal po svoje. Metropolit ga je začel neusmiljeno preganjati; dal ga je zapreti v neki samostan, odstavil ga od duhovske službe in ga nazadnje vrgel v ječo. Da bi se ga znebil, ga je hotel še enkrat zapreti v samostan; sedaj je pa prihitelo ljudstvo, začeli so zvoniti, izpregli so konje, žandarji so se morali umakniti in izpustiti popa Ivana.

V tem preganjanju je pop Ivan pribežal v vas Topuslar; tukaj se je seznanil s katoliškimi Bolgari vzhodnega obreda in ž njih župnikom. V nekoliko mescih je spoznal, da je katoliška Cerkev edino prava — in se je izpreobrnil. Bolgarski katoliški škof Petkov ga je sprejel v svojo škofijo. To se je zgodilo leta 1900.

Kot katoliški duhovnik se je Ivan vrnil v Sliven. Metropolit ga je takoj ukazal vreči v ječo. Katoliški nadškof Menini v bolgarskem glavnem mestu Sofiji se je takoj odločno zavzel za krivično preganjanega duhovnika Ivana in dosegel, da je bil izpuščen iz ječe. Ivan je najlepšo sobo svojega stanovanja v Slivnu izpremenil v kapelico in tam maševal; svojim prejšnjim župljanom je naznanil, da je postal katoličan. Župljani, posebno revnejši, so ga ljubili in so mu tudi v preganjanju ostali vdani; nabrali so zanj 700 podpisov samih družinskih gospodarjev. Ko jim je gospod Ivan naznanil, da je postal katoličan, je bila to pretežka preskušnja za njegove nekdanje ovčice; vendar se je 70 podpisanih gospodarjev oglasilo, da mu hočejo tudi zdaj zvesti ostati in postati katoličani, samo če ne bo treba sprejeti latinskega obreda. Sami so se šli prepričati, v kakem obredu mašuje gospod Ivan in katoliški župnik v Topuslarju. Ko so spoznali, da bodo lahko ohranili svoje prejšnje obrede, so takoj

naznanili vladi in katoliškemu škofu, da so se združili s katoliško Cerkvijo.

Lahko si mislimo, da je bilo v Slivnu veliko razburjenja. Razkolni metropolit je pridigoval proti novim katoličanom, jim grozil in jih obsodil. V svojem uradnem časopisu »Pastirski Glas« je razširjal najbolj grde in sramotilne laži o katoliški Cerkvi. Pred stolno cerkvijo je dal sklicati dva ljudska shoda. Gospodu Ivanu in njegovi čredi je grozil z najhujšimi kaznimi; ko to ni nič pomagalo, jim je začel obetati razne časti in darila. Vse zastonj! Mlada čreda je ostala zvesta pravi Cerkvi.

Metropolit Gervazij še ni miroval, ampak iskal novih sredstev proti gospodu Ivanu. Izmisлил si je lep načrt, da bi se ga znebil. Naznanil je vojaški oblasti, da Ivan ni več duhovnik, da je torej dolžan odslužiti vojaška leta. Res so ga s silo prignali v vojašnico; tam so mu obrili brado in ostrigle lase v znamenje, da ni več duhovnik. Katoliški nadškof Menini se je moral zopet pr vladi odločno zavzeti za ubogega gospoda Ivana. Sicer je res dosegel, da so ga izpustili, a sedaj Ivanu ni kazalo drugega, kakor da iz previdnosti nekoliko časa odide iz Slivna.

Leta 1903. se je gospod Ivan umaknil iz Slivna. Metropolit Gervazij se je že veselil, da je vendarle dosegel svoj namen in mladi katoliški občini vzel pastirja; čreda brez pastirja, — tako je računal, — se ne bo mogla braniti in se boče povrnila v razkolništvo. Toda metropolit se je popolnoma zmotil. Takoj po Ivanovem odhodu je prišel v Sliven P. Pavel Hristov, Asumpcionist, misijonar vzhodnega obreda; v novembru leta 1903. je bil ustanovljen sedanji katoliški misijon Asumpcionistov v Slivnu. »Sv. mašo beremo v prejšnji sobi (oziroma kapeli) gospoda Ivana; prenočevati moramo v svoj zasilni kapeli na golih tleh. Naši katoličani so stanovitni in se prav obilno udeležujejo službe božje. V mestu se še vedno govori le o gospodu Ivanu in o katoličanih. Katoličani še nimajo miru pred razkoleniki, a vendar se ne dajo omajati, ker vidijo, da so si »izbrali boljši del« in da imajo vse drugačne duhovnike, kakor so razkoleniki. Odkar smo prišli v

Sliven (v novembru 1903.), je še 15 oseb prestopilo v katoliško Cerkev. Vedno imamo še mnogo težav in bojov. Vendar neomajano zaupamo v Boga in njegovo pomoč; molitev je naš najboljši pripomoček. Prosim, molite, da bi v Slivnu zmagala pravična

katoliška stvar! Prosite vse prijatelje in znance, naj molijo v ta namen! — Tako je pisal P. Hristov leta 1904. Nadaljne zgodbe slivenskega misijona bomo popisali v prihodnjem letniku »Bogoljuba«.

Cerkveni razgled.

Po svetu.

25-letnica škofovskega posvečenja. V torek, 16. novembra, je bilo 25 let, kar so bili sv. oče Pij X. posvečeni za škofa. Ker je bil pred kratkim 50-letni mašniški jubilej svetega očeta, zato se je ta zadnji jubilej praznoval brez posebnih šumnih slovesnosti.

Društvo za katoliško vseučilišče v Solnogradu je praznovalo 24. oktobra 25-letnico obstoja. Premoženja se je nabralo v tem času okrog 4 milijone kron. Preden bo moč misliti na celotno univerzo, se bo morala ta svota početvoriti!

Na Marijinem mostu na Dunaju so odkrili dne 16. oktobra krasno Marijino podobo, ki je izdelana iz brona. Navzoč je bil dunajski župan in mnogo občinskih odbornikov. Blagoslov je izvršil škof dr. Maršal.

Nove preuredbe. Govori se, da hočejo sveti oče Pij X. začeti zopet z novimi preustrojbami, ki zadevajo versko in cerkveno življenje. V prvi vrsti bodo nadaljevali delo za združenje nekaterih redov, kajti znano je, da imajo n. pr. nekatere kongregacije, ki so svoj čas zelo cvetele, vsled izpremenjenih razmer, zelo malo narasčaja.

Papeževa sorodnica — umrla vsled nesreče. Meseca oktobra se je ponesrečila nečakinja sv. očeta, Anetta Sarto. Na mlado deklico, ki je bila slabotnega zdravja, se je ponesreči zvrnila goreča petrolejka. Izdihnila je v strašnih mukah. Sv. očeta je ta žalostna vest zelo pretresla.

Izredno čudežno ozdravljenje v Lurdu. Protestantovski list »Observer«, ki izhaja v Londonu, poroča, da je bila v Lurdu nenadoma ozdravljena Mis Lewi iz mesta Hackney in sicer popolnoma ter v hipu. V Lurd je prišla z 250 romarji, ki so pred kratkim prišli na božjo pot

iz Londona v Lurd. Šest let so jo zdravili po raznih bolnišnicah; telo njeno je bilo polno oteklin, ki so ji povzročale mnogo bolečin. Preden je šla v Lurd, so jo preiskali zdravniki. Ozdravljenje je vzbudilo na Agleskem veliko pozornost in zanimanje.

Po domovini.

MOHORJANI! Ko sprejmete letošnje knjige Družbe sv. Mohorja, darujte vsak po svojih premoženjskih razmerah za naš narodno-obrambni sklad!

Poverjenike »Družbe sv. Mohorja« nujno prosimo, da pred razdelitvijo knjig povedo ljudem, naj se spomnijo z darovi onih slovenskih bratov in sester, ki so v nevarnosti, da jih tujec potuji. Te slovenske duše, katere narodni naš nasprotnik poizkuša zvoditi v socialno demokracijo in v vsenemštvo ter jim tako ugrabiti vero in narodnost, so nam najbližje! **Vsi Mohorjani naj se zato spominjajo z darovi naše narodne obrambe!** Komur je dano večje blagostanje, naj da tudi večji dar! »Dar Mohorjanov« bodi prava narodna zbirka za našo narodno obrambo. Vsi ti darovi pa naj se pošiljajo v centralno blagajno naše narodne obrambe v Ljubljani (za sedaj na naslov upravnništva »Slovenca«), ki jih potem odstopi novemu narodnoobrambnemu društvu. Naj ne bo poverjenika »Družbe sv. Mohorja«, ki ne bi poslal večji ali manjši »Dar Mohorjanov«. Tudi člani in članice »Družbe sv. Mohorja« pomagajte z agitacijo med svojimi znanci, da bo ta »Dar Mohorjanov« kolikor mogoče velik! Potrebe našega narodno-obrambnega sklada so nujne. Zadnji čas je šlo v Št. Ilj 4000 kron, za slovensko šolstvo na Koroškem 3000 kron, za društvo »Kres« v Gradcu odposljemo 500 kron, mnogo potreb je pa še silno nujnih. Zato vsi na pomoč!

Duhovske zadeve v ljubljanski škofiji. Za župnika v Mirnopeč je prišel č. g. Štefan Terškan, doslej kapelan v Prečini. — Župnija Tržič na Gorenjskem je podeljena č. g. Jožefu Potočkar, stolnemu vikariju v Ljubljani; za župnika v Homec je prišel č. g. Anton Merkun, kapelan v Mengšu. — Premeščeni so čč. gg. kapelani: Janez Sever iz Žužemberka v Prečino; Albert Pravst iz Podbrezja za župnega upravitelja v Planino pri Vipavi; Jos. Lavtar iz Cerkelj pri Kranju za župnega upravitelja na Studeno; Janez Lovšin iz Bohinjske Bistrice v Cerkle pri Kranju; Tomaž Javornik iz Planine v Bohinjsko Bistrico; Janko Jovan iz Kamnika za stolnega vikarja v Ljubljano; Karol Supin s Krke v Kamnik; Martin Pečarič iz Križev pri Tržiču na Krko; Valentin Kajdiž iz Dobrove v Mengeš. — Č. g. novomašnik Anton Erjavec je nameščen kot kapelan v Žužemberku. — Do 8. decembra sta razpisani župniji Zali log v loški in Št. Lambert v litijski dekaniji. — Premeščeni so bili čč. gg.: Leopold Černe, kapelan v Sodražici, za župnega upravitelja na Babno polje; Fr. Pavšič, kapelan v Naklem, v Sodražico. — Stalni pokoj je dovoljen č. g. Fr. Erženu, župniku v Zalem logu.

Sv. misijon v Ljubljani. Povodom 700-letnice frančiškanskega reda bo v frančiškanski cerkvi od 1. do 8. decembra sv. misijon. Vodili ga bodo očetje iz družbe Jezusove.

To smo zmerom trdili, da se slovenskim mladeničem - poštenjakom, osobito če so člani »Orla«, pri vojakihi ne godi slabo, da jih imajo predstojniki radi, da jim vaje ne delajo nič težav, ker so gibčni in okretni. To potrjuje pismo nekoga vojaka, ki ga je pisal iz Trsta uradništvu lista »Mladost«. Dotični slovenski vojak, ki ima v Trstu še pet svojih tovarišev somišljenikov, toži sicer, kako hudo mu je pri srcu, ko čuje toliko kletvin in sirovosti, pristavi pa: »Orlom« se pri vojakihi nikoli ne bo slabo godilo, ker so gibčni in se naglo priučijo vojaških vaj, pa tudi zato, ker so vajeni discipline, reda in snage ter znajo hitro drugim poveljevati. Tudi tistemu, ki se spodobno vede ter izpolnjuje krščanske dolžnosti, se nikakor ne godi slabo pri vojakihi . . . Častniki so večinoma veseli poštenih fantov, ker dobro vedo, da se na poštenega vojaka smejo zanesti . . . Poštenost je tedaj povsod v časti, krščanski mladenič povsod lahko dobro izhaja.

Slovenske šolske sestre iz Maribora so se naselile v Afriki ter v Aleksandriji že vodijo on-

dotno slovensko ljudsko šolo. Zadnji mesec. Dne 6. oktobra so pa dospele štiri Slovenke tudi v Ameriko ter so se naselile v Kansas City, kjer so prevzele slovensko-hrvatsko šolo.

Goriško. Č. g. dr. Ignac Kobal, stolni vikar, je dobil mesto veroučitelja na slovenskem moškem učiteljišču v Gorici. G. Majcen nastavljen kot kaplan v Črničah. Župnijski upravitelj postal v Vel. Žabljah P. Hjeronim Streminger, gvardijan kapucinskega samostana v Križu (na Vipavskem); v Jagerščah g. Anton Sok; v Dolenji Tribuši g. Jožef Kos. — **P r e s t a v e:** G. Nikolaj Sedej, dosedaj kaplan v Podmelcu, je nastavljen v Grahovem; g. Jožef Grilanc, dosedaj kurat v Kobljeglavi, je premeščen kot vikar v Sedlo; g. Janez Vuga, vikar v Kozani, premeščen kot vikar v Gabrovico. Oskrboval bo obenem kuracijo v Kobljeglavi; g. Alfonz Blažko, kurat v Mirniku, je nastavljen kot vikar v Kozano. Kuracijo Mirnik bo oskrboval g. Spagnul Benigen, kurat Dolenje.

Sv. misijon se je vršil v Št. Andrežu pri Gorici od 24. do 31. oktobra. Liberalni list »Soča« se seveda zaganja vanj in napada to pobožnost. Nič čudnega, saj so farizeji nekdaj po istem zistemu delali in kričali.

Iz Dobrepolj. Od 26. septembra do 3. oktobra imeli smo sveti misijon. Vodili so ga preč. gg. jezuitje od sv. Jožefa iz Ljubljane. Za vse dobro vneti misijonski pridigarji so govorili zelo navdušeno. Upamo, da bo njih trud obrodil obilni sad (posebno pri dekletih se kaže).

Ptujska okolica. Lepa navada župljanov sv. Petra in Pavla v Ptuju je vsako leto enkrat »Romarska pot« s skupno procesijo na Ptujsko goro. Tudi letos so storili svojo dolžnost na praznik imena Marijinega, v nedeljo, dne 12. septembra. Na Ptujski gori so imeli gvardijan o. Lenart Vaupotič pridigo o izreku lavretanskih litanij: »Marija! Skrinja miru in sprave!« H koncu pridige so še imeli slovo: Da, dvanajst let sem vaš dušni pastir in desetkrat sem vas vodil s procesijo semkaj na Goro. Morebiti da letos zadnjikrat, ker odhajam od vas. In vi, župljani sv. Petra in Pavla, mi ostanete v lepem spominu vse dni življenja in molite vi za mene in jaz za vas. Na te besede žalostnega slovesa se je vse zbrano ljudstvo solzilo. Med sveto mašo je bilo tudi skupno sv. obhajilo deklet Marijine družbe in tudi tretjerednikov. Po večernicah zopet slovo od Marije na Ptujski gori. Potem odhod skupaj s procesijo čez širno ptujsko polje domov. Lepo smo molili in peli, posebno po mestu Ptuju je kar

odmevalo od starega rimskega zidovja krasno petje.

Od Sv. Duha na Ojstrem vrhu. Pri nas smo od 9. do 14. oktobra obhajali sv. misijon. Vodili so ga veleč. gg. misijonarji: Franc Kitak iz Celja, superior Gregor Flis in Anton Zorko iz Maribora. To so bili dnevi pravega veselja. Zato pa prav pristrčna zahvala čč. gg. za tako velik trud in prijaznost! Pristrčna hvala tudi našemu č. g. župniku, ki so nam preskrbeli toliko dušnega veselja.

Iz Prijedora v Bosni. Bogu hvala! Dövršena stoji lepovidna nova cerkvena, onkraj vzhodne prijedorske planjave, na prijaznem gričku pri Čirkinpolju, kjer je naokolu kristjanska, katoliška, uboga naselbina. V obilnih bridkostih, težavah, borbah in pomanjkanju ipak je čvrsto postavljena nova hiša Božja še posebne znamenitosti... Letošnje tri praznike o vseh Svetih, opravljala se je tukaj radi blagoslovljenja nove kapele tridnevna pobožnost. V župni cerkvi sv. Jožefa je bila že eno leto v češčenje izpostavljena podoba žalostne Matere Božje, pred njo so mnogi verniki pomoči, milosti in tolažbe dobivali. Ta milostna podoba, dobljena iz Ljubljane, prenesla se je v veličastni procesiji iz župne cerkve daleč tje v njeno novo stanovanje. Ob dolgi vzhodni ulici mesta so se nastavili razkolniški hriščani in mohamedanci ter so začudeni spoštljivo gledali to častito katoliško slovesnost. Došedši procesija na že prej blagoslovljeni griček, obstopila je kapelo in začel se je blagoslov nove hiše Božje; potem se je prenesla sveta podoba in

se izpostavila nad oltarno menzo, vložila se posvečena oltarna ploča z relikvijami in opravila se prvokrat služba božja v tem milem svetišču; med slovesno sv. mašo bilo je združeno sv. obhajilo vernega ljudstva. To novo svetišče je naslovljeno, blagoslovljeno in posvečeno: V čast in slavo Jezusu Kristusu, križani Ljubezni, preblazeni Devici Mariji sedem žalosti, Materi Božji, sv. Frančišku Seraf., vsem znanim in neznanim svetnikom in svetnicam iz naroda slovanskega. Zatorej je to novo svetišče prvo te vrste in naslova v Jugosloveniji... Veleizvrstni in primerni bili so i cerkveni govori. Solze kesanja, hvaležnosti, tolažbe, vere — upanja — ljubezni so ronile iz oči in rosile tla svetišča; molitve in prošnje so puhtele iz hvaležnih src še posebno za one, kateri so kaj storili in darovali za to zaželeno in ljubo cerkveno novo svetišče. Za službo božjo potrebne stvari smo za sedaj morali vse naposodo vzeti, dokler ne pridobimo novi hiši božji lastnih. Treba je oltarne naprave, bogoslužne obleke, posode in orodja ter vsaj enega sedemkrat sedem kilogramov težkega zvona, za kar se zaupljivo priporočamo katoliški slovenski ljubezni. Lepa kapela s sedmimi okni je zidana tako, da bi se s časom, po potrebi, zamogla dostaviti cerkvena ladja, a ona bi bila presbiterij. Čast, slava, zahvala previdnosti božji po sedmerih sv. žalostih prebl. Device Marije, sv. Frančiška Seraf. in vseh svetih iz naroda slovanskega, da nam je dano i to novo svetišče. ubogim kristjanom katoliškim med raznoverci!

Nove knjige.

Sa Jadrana do Gave. Crtice i utisi s II. hrvatskog hodočašća v Lurd. Napisao Jakov Tomasović. Izdali oo. kapucini na Rijeci. — Krasna, 80 strani broječa knjiga, v slavnostni obliki, opremljena z mnogimi slikami. V tem so Hrvacije pridnejši od nas: v dveh letih so bili

dvakrat v Lurdu in obakrat izdali lep in obširen popis tega hodočašća. Mi jim to iz srca privoščimo, častitamo in se radujemo vsega lepega in vsakega napredka, ki ga vidimo pri bratih Hrvatih.

Popravek. Na strani 333. zadnje (11.) številke je bilo pisano: »božje in človeške osebe Kristusove«. Ta napaka nam je po neprevidnosti ušla. Kakor mora vsak otrok vedeti, ima Jezus le eno osebo, in sicer božjo. (Pač pa dve naravi: božjo in človeško.) Pisec je najbrž prav mislil, a napačno povedal, kar bodi s tem popravljeno!

I. SLOVENSKO ROMANJE V SVETO DEŽELO se bo izvršilo v dneh od 2. do 21. septembra 1910. Čas je ugoden; ne prevroče, ne hladno; sega še v šolske počitnice; na polju ne presilno delo. Vozna cena ne bo dosti višja kakor za v Lurd, dasi bo romanje trajalo 8 dni dalj. — Toliko zaenkrat na znanje, da se vsak lahko pravočasno odloči in pripravi za na pot.

Zahvale in darovi prihodnjič.



BELI PRAPOR

: GLASILO MARIJINIH DRUŽB :

Marijine družbe in — „Bogoljub“.

Naročanje in branje družbenega glasila treba organizirati.

Letos mi je nekoliko težje vabiti na naročanje »Bogoljuba«, ker mesto 1 K 60 vin., bo treba — posameznemu naročniku — šteti 2 kroni. Določati listu ceno, to ni stvar uredništva, ampak stvar lastništva, ki je tukaj »Katoliško tiskovno društvo«. Jaz bi bil sicer zoper povišanje; a ko sem videl račune, se nisem mogel upirati. Uprava »Bogoljuba« vam razlaga na drugem mestu, zakaj je prišlo in moralo priti do povišanja. Vzroki so res jasni; kdor to premisli, ne more ugovarjati. Vendar sem se pa še vedno bal, da bo zaradi tega mnogo godrnjanja... Pa sem se enkrat srečno zmotil. O kakem godrnjanju nisem prav nič slišal; pač pa sem dobil celo izjave, da je tako prav, da je »Bogoljub« vreden dveh kron. In res! Poznam več podobnih listov, nemških in v drugih jezikih. Pa kateregakoli vzamem v roke, vsak je razmeroma dražji, in nekateri celo več kot polovico dražji od »Bogoljuba«. »Bogoljub« bi smel po svoji velikosti v primeri z drugimi podobnimi listi — stati 3 krone; no, pa imate ga za dve! Če se pa potrudite in spravite skupaj 100 skupnih naročnikov, imate ga za dosedanja ceno.

To velja vsem naročnikom. A z Marijinimi družbami je potrebno, da še posebe govorimo o »Bogoljubu«. Marijinim družabnikom je »Bogoljub« negotovno potreben. Zakaj? Zato-le: Naše družbe imajo pravzaprav shode pre-

malokrat. Po prvotnih pravilih Marijinih družb bi moral biti shod vsak teden. In tako tudi še vedno imajo, kjer se družbe prav vzorno vodijo. A to je mogoče samo po kakih zavodih in samostanih. Po farah je to popolnoma nemogoče in moramo biti veseli, če je mogoče vsak mesec. Toda kar manjka na shodih in govorih, to — da bodo naše družbe kljub redkejšim shodom vendarle dobre — se mora nadomestiti z drugo rečjo. S čim? Z branjem! In v prvi vrsti z branjem družbenega glasila, ki je »Bogoljub«. Zato je pri naših družbah skoro tako potrebno kakor shode obiskovati tako potrebno tudi družbeni list prebirati. Samo dvanajstkrat na leto slišijo družabniki sebi in svojim potrebam primerne govore. V teku pol ure enkrat na mesec se jim ne more bogve kaj veliko povedati. Družbeni list pa prinese več kakor je mogoče v teku pol ure povedati. Eno nedeljo se težko vse prebere. Za vsako nedeljo ima lahko nekaj dušne hrane iz njega, — zares prav nadomestek vsakotedskega shoda.

Iz tega razloga pa naj je pri naših družbah, če hočemo, da bodo dobre, obvezno: kakor mora vsak k shodom hoditi, tako tudi vsak »Bogoljuba« brati! Tu se najdejo lepi zgledi; tu se bere, kako delajo drugod in — nekaj se gotovo prime. Povej mi, s kom občuiješ, in po-

vedal ti bom, kdo da si! To velja o obče-
vanju z ljudmi, velja pa ravnotako o obče-
vanju s knjigami in časniki. Kakor dober
človek ljubi dobro družčino, tako tudi dober
družabnik dobro berilo. Zato pa dobrih dru-
žabnikov ni treba šele siliti k naročanju
»Bogoljuba«; pri njih se to samo po sebi
razume, da ga imajo. Nimajo ga zato, ker
ga morajo, ampak zato, ker ga ho-
čejo, ker ga sami zaželé, ker se njih
duhu in srcu prilega, in pa zato, ker je —
njihov. Ne štejejo si samo v dolžnost, ampak
tudi v čast, da ga imajo, češ, ta je naš! Zato
se pa po številu naročnikov
lahko sodi in sklepa na goreč-
nost družabnikov in na to, kaka
je družba sama.

Tisti družabniki, ki ne čutijo nobene po-
trebe in nobenega veselja do takega branja,
do stanovskega glasila, tisti pač kažejo, da
jim manjka pravega duha. A ravno tisti so
spodbude prav potrebni. Ker je pa takih pri
naših družbah, žalibog, še mnogo, zato se
jim mora dobra stvar nekoliko posiliti.
V nekaterih krajih je to celo pri deklških
družbah prav žalostno.

Zato se mora pa tudi ta stvar pri druž-
bah urediti, organizirati. Ne kar
tjavendan naj bo samo dobri volji posamez-
nikov prepuščeno, ampak iz središča družbe
ven se mora v roko vzeti in urediti. Ta na-
men ima ravno časniški odsek, ki je
bil družbam priporočen, če ste ga že ustano-
vili? Če nimate odseka za to, potem mora
to izpeljati predstojništvo družbe.
Naročanje in branje družbe-
nega glasila mora biti organi-
zirano. Organizira naj se po vaseh in
posameznih krajih. Odsek ali pred-
stojništvo naj ima vse v razpregledu: kdo je
naročen in kdo ni; in če ni, mora biti dolo-
čeno, kje ga bo dobil, da ga bo bral. Raz-
vidno mora biti: koliko je v tem kraju, tej
vasi udov Marijine družbe in koliko »Bogo-
ljubov«. Ali je število listov dosti veliko v
primeri s številom udov itd. Goreči družab-

niki bodo gotovo hoteli imeti v s a k s v o -
j e g a — brez priganjanja.

Ne gre se pri tem samó za list sam,
da bi imel kar največ naročnikov; gre se za
družbe, da bi bile kar najbolj dobre in
popolne. Ne govorim in želim tega samo kot
urednik, ampak kot tak, ki ima na skrbi, da
bi se naše družbe vedno boljšale in bile,
kakor imajo biti! In ker shodi ne morejo
vsega doseči, naj pride na pomoč branje!

Želja, da bi imel vsak, prav vsak, in tudi
najrevnejši družabnik svoj družbeni list v
rokah, me je že nagibala k temu, da bi se
ločil »Beli prapor« od »Bogoljuba«, da bi
lahko vsaj unega samega vsak družabnik
naročil in sam imel. Pa so mi to nekateri
odsvetovali in je res bolj težko izpeljivo. Če
»Bogoljub« več stane, pa zato toliko več pri-
naša. In če ima družabnik »Bogoljub« naro-
čen, ga lahko bere cela hiša, ker je večji del
lista pisan za vse; če bi pa imel listič, pisan
samo za družbe, bi ga drugi morebiti ne
hotel brati, češ, to ni nam namenjeno. — In
če ravno vsak ne more imeti svojega, naj se
pa vzameta skupaj dva, ali če je revščina
res tolika, trije, štirje, da ga imajo skupaj. —
Tako mora biti organizirano naročanje »Bo-
goljuba« po naših družbah.

Omenjeno bodi posebe, da to velja ne
samo za dekleta, marveč tudi za mo že in
ž e n e, ki so v Marijinih družbah; a — prav
posebno še za fante! Fantom pač več-
krat manjka pravega veselja za tako branje
in dosledno jim manjka pravega duha. Pa
tega duha se bodo ravno tem
bolj navzeli, čim bolj bodo take
reči prebiral. Za fante je pač prav, če
berejo tudi politične in druge liste posvetne
vsebine, da vedó, kako se svet suče; a — če
so v Marijini družbi — družabnega glasila
ne smejo prezirati! Saj tudi ravno za fante
»Bogoljub« večkrat posebe piše, fantje sami
pišejo noter; torej naj fantje tudi bero, da se
od svojih dobrih tovarišev navzamejo do-
brega duha!

Urednik in šk. vodnik M. dr.

Zaplakal sem...

Možje so štirje jamo
skopali, v njo so mamó
vložił mojo zlato,
zagrebli jo z lopato...
In plakal nisem.

Odkar sem gledal te na sveti
sem videl te samo trpeti.
A zdaj je konec muke zate,
odšla si — upam v dvore zlate
kjer sólze nič več ne tekó,
kjer le radost ti zre oko.
Zato pa plakal nisem.

In zopet jamo so skopali
možje, v njo brata so mi djali;
srce se krčilo je v meni
v bridkosti grenki, neizrečeni...
A plakal nisem.

Na križ uprl sem bil poglede,
na njem zazrl sem te besede:
Odšel sem pred teboj,
ti prideš za menoj;
in skupaj bova v srečnem kraju
kjer nihče več ne loči naju.
Zato pa plakal nisem.

In zopet zrl sem grob odprt,
ki vanj je vrgla cvetko smrt.
Še mlado in nedolžno dete
postalo plen je smrti klete.
Obupno sta jokala hkrati
potrti oče, strta mati.
Jaz plakal nisem.

Kako naj plakam zate, dete?
Bridkosti, solze, oh, neštete
na svetu čakale so náte,
prišle bi k tebi v sitne svate.
Če bilo v svetu bi živeló,
saj bilo bi samó trpelo,
Boga mordá hudo žalilo,
na zadnje pa se pogubilo.
Zdaj pa si angelček tam góri,
kjer biva Bogec v zlati zóri...
Zato pa plakal nisem.

Na vrtu sem imel gredice,
na njih vsajene pa cvetlice;

veselo gnale so cvetove,
bil sem vesel rasti njihove.
Čez noč pa padel strup je slane
bilé so cvetke vse ožgane.
A plakal nisem.

Tolažil sem se v sladki nadi,
da zopet dihanje diha pomladi;
na to pa cvetk še lepših vstane,
kot lih pomoril strup je slane.
Zato pa plakal nisem.

Lepó je stalo polje žitno,
klasovja polno, rodovitno,
bil kmet je v sreči in radósti,
ej, saj imel bo vsega dosti...
A glej, oblaki se grozeči
in temni zbiraajo k nesreči,
v oblakih grom, z oblakov led
in kmet potrt in smrtno bled
čez polje vničeno koraka,
nad nado izgubljeno plaka...
Jaz plakal nisem.

Prišel bo nov spet čas poletja
in sad bo zorel nov iz cvetja,
sad lepši še, oj, sad stotéri;
povrnjen trud bo v dvojni meri.
Scelile spet se bodo rane
po toči kmetu prej zadane.
Zato pa plakal nisem.

Poznal sem dekle; bila mlada je, vesela,
na licih roža, v srcu lilija cvetela.
Bila vsa srečna hčerka je Marije,
soseski v čast in v radost domačije...
Pa prišel je, na ustnih smeh imel je;
pa prišel je, ki v srcu greh imel je,
govoril sládko je, vabljivo, smelo,
in dekle, oh, ti kači si verjelo!...
Prešla je noč, prišel je dan,
bil cvet dekliški je obran — — —
In bridko sem zaplakal...

Dekliški venec enkrat osmojen —
ne bo razcvetel zopet se nobén.
Zato zaplakal sem in plakam...

Župnik Valentin Marčič.

Kakó je z odseki?

Krepka beseda v zadnjem »Bogoljubu«
je vendar nekaj izdala. Pri vseh sicer ne, ker
nekateri ljudi je težko vzdramiti, a pri mno-
gih družbah vsaj govoré o odsekih in se po-
svetujejo, da bi ž njimi začeli. Lahko noč!

Dobro spite! — tega vendar ne marajo sli-
šati, kjer imajo kaj ponosa v sebi. Nekateri
družbe so pa ž njimi že začele. Samo da ne-
kateri nočejo nič poročati; šele po ovinkih
izvemo za te reči. Ti so preponižni. Pravijo,

da nočejo bahati; pa ne pomnijo besed Gospodovih: »Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela« — in jih posnemajo! Saj dolgih poročil si v resnici ne želimo. Kar na dopisnici se lahko s par stavki vse opravi. Posebno nas zanimajo treznostni odseki. Ne bi radi, da bi nam le kateri teh odsekov odšel, da bi ne vedeli

zanj. Vsak odsek naj ima načelnika ali načelnico; ta naj si kupi dopisnico, zapiše nanjo število udov tega odseka in podpiše sebe, — pa je poročilo opravljeno. Samó nekaj nam gospodje povedó, ki se trudijo s tem odsekom, namreč — da se celó dekleta ne morejo zlepa ločiti od vina... Dekleta, ali je res, da ga tako rade...?

Sv. Stanislav Kostka.

Prvi čas v noviciatu.

Po strogem določilu, ki velja še danes, mora delati vsak novic en mesec stroge eksercicije (duhovne vaje) sv. Ignacija, da takoj spozna cilj in smoter služabnika Jezusovega. Razumni in duševno zreli Klavdij je tako hitro napredoval, da so ga brez vsakega pomisleka postavili za učitelja sv. Stanislavu pri eksercicijah. Te svete vaje Stanislavu niso bile popolnoma neznane in tuje, saj se je vadil v njih že na Dunaju. Vedel je, kako zelo vplivajo na vsakega, ki jih opravlja res z vso vnemo. Večkrat je že slišal, kako čudovito spremenjeni so postali mnogi svetniki šele po eksercicijah, in sam je želel doseči to z največjo vnemo. Kot prvo premišljevanje je dal Akvaviva svojemu mlademu novincu zamisliti in vtopiti se v cilj in konec človeka, o čemer govori sv. Ignacij v začetku svoje knjige. Po vrsti je premišljeval Stanislav nesramnost in grdobno greha, kazni v peklu, grozo sodbe in smrt. Z začudenjem je opazoval Akvaviva, kako je Stanislav že po prvih besedah kar vsplamtel, kako se je pobarval njegov obraz z rdečico in kako so se rosile njegove oči. Sveti mladenič je pripovedoval svojemu dušnemu vodniku, kako se je v tem svetem premišljevanju potolažil in spoznal najtežje božje resnice v tako jasni luči, da Klavdij Akvaviva ni mogel soditi drugače, kot da ga je razsvetlil sam Sveti Duh.

»Jaz nisem vreden, da bi bil njegov duševni vodnik,« je dejal Klavdij — »ampak nasprotno naj se zgodi! Stanislav naj bo moj učitelj do popolnosti in najvišjega spoznanja.«

Še sedaj so ohranjeni v Rimu zapiski, ki jih je spisal Stanislav v duhovnih vajah. Ti zapiski obsegajo splošno vsebino in navodilo eksercicij in imajo naslov: »Svete vaje, spisane od Carissima Stanislava Kostka, novica družbe Jezusove«. (V nekaterih provincah družbe Jezusove je navada, da se novinci, dokler niso mašniki, imenujejo carissimi, t. j. predragi, a ne brat, kakor je dovoljeno pozneje.) Na koncu teh zapiskov, ki se bavijo večina s premišljevanjem o cilju in koncu človekovem, je pripisano: »Leta 1567. dne 7. novembra, v Rimu. Začetek, življenje in konec vladaj Ti, o dobri Kristus! Jezus, Marija!« Tudi o trpljenju Zveličarjevem je ohranjeno še nekaj spisov sv. Stanislava.

Za časa svojih eksercicij se je spovedal Stanislav pri P. Ruiz-u. Ta spovednik je dejal nekoč pozneje, da ni omadeževal Stanislav svoje nedolžnosti nikdar z eno samo nečedno mislijo.

Proti koncu eksercicij je sprejela družba v svojo sredo zopet nekega novinca, ki je bil sv. Stanislavu v veliko veselje, kajti bil je Poljak.

24. novembra je vstopil namreč v družbo Jezusovo po svoji učenosti znani Stanislav Varševicky v noviciat v Rimu. V svoji mladosti je študiral namreč Varševicky v Wirttembergu in poslušal predavanja krivoverca Melanchthona in sklenil z njim veliko prijateljstvo. Molitev njegovih staršev ga je pripeljala zopet na pot resnice in povrnil se je zopet k veri svojih očetov. Kralj Sigmund Avgust, ki se je silno veselil njegove nadarjenosti in učenosti, ga je imenoval za tajnika

in predstojnika svoje pisarne. Biserna bodočnost mu je bila torej zagotovljena; toda on je vse to preziral in je postal duhovnik. Komaj je bil posvečen, je bil imenovan že za kanonika v Gnezu in lahko je upal, da postane kmalu tudi škof. Varševickega najljubše opravilo je bilo branje pobožnih knjig. Spal ni nikoli v postelji, ampak vedno na trdem kamenju; želja do najvišje spolnitve ga ni zapustila niti za trenutek. Ko je pozdravljial kardinala Hosija na njegovem povratku od zbora v Trientu, je sklenil, da porabi to priliko v to, da obišče samostan in šolo oo. jezuitov, od katerih je že toliko čul. Toda, kako se je začudil, ko je zagledal samostan! Še nikdar ni bil v tistem kraju, ampak vendar se mu je zdelo vse tako znano. Naposled se je spomnil, da je videl ta samostan nekoč še v svojih otroških letih — v sanjah. Prvi jezuit, s katerim se je seznanil, je bil p. Peter Phaeus. Ko sta se natančneje spoznala, ga je vprašal, kako bi zadobil mir svojemu srcu. »Najboljši svet vam morda dajo duhovne vaje,« mu je odgovoril pater. To je bilo Varševickemu dovolj in je takoj ž njimi pričel.

Vendar je preteklo še dve leti, predno je mogel Varševicki vse urediti in vstopiti v red družbe Jezusove. Sv. Frančišek Borgia

pa je zahteval, da prosi Varševicki za vstop papeža Pija V. samega. »Res, da rabim takega moža pri vodstvu Cerkve,« je dejal papež Pij V., »ampak, ako ga je Bog namenil za še bolj sveto in bolj težavno delo, potem stori najbolje, da poslušša božji glas in izpolni svoj poklic.« Istodobno z Varševickim sta vstopila v red še dva druga Poljaka: Ivan Kojiglovski in Tomaž Čivek, ki sta sledila zgledu Varševickega in prišla z njim v Rim.

Kmalu sta se oba Stanislava natančneje spoznala in srčno vzljubila. Kostka je videl v Varševickem resničnega, učenega in pobožnega duhovnika in ga je spoštoval kot svojega višjega in očetovskega prijatelja. Varševicky nasprotno pa je spoštoval svojega mladega sonovince kot pravega svetnika in bodočega apostola Poliske. Pobožno in nedolžno življenje sv. Stanislava je bilo Varševickemu zgled prave pobožnosti in svetosti. In kar je čutil on, so čutili do Stanislava vsi, kar jih je bilo v noviciatu. Samo Stanislav sam ni zapazil na sebi teli vrlin, ki so jih drugi tako občudovali. O sveti čas! Kdo bi si ne želel biti v tej šoli: pod oblastjo sv. papeža Pija V., pod vodstvom sv. Frančiška Borgia in v družbi angela, katerega je nebo samo poslalo na zemljo!

(Nadaljevanje.)

Tržaška deklinška Marijina družba in poklic za sv. zakon.

(Govoril v »Marijinem domu« v Trstu dne 1. avgusta 1909. Ivan Tul.)

Tega-le govora nisem zajel iz kake knjige, temveč le razmišljal sem vaše razmere, vaš položaj, vaše življenje, in prišel do prepričanja, da je tržaška deklinška Marijina družba za ogromno večino udinj sredstvo, po katerem jih kliče Bog — k vzvišenemu, popolnejšemu stanu — de- viškemu, k stanu neomoženosti.

Precej v začetku govora vas moram opozoriti, da bi me ne umele krivo. Z mojo trditvijo ni rečeno, da Marijina hči se ne sme poročiti, ko imamo vendarle nekatere lepe slučaje, da so ravno Marijine hčere postale vzorne žene.

Saj se v Marijini družbi dekleta najlepše pripravljajo za poroko. Tudi mladeniči, ne le pobožni, še celo razposajeni, bi radi dobili po-

trpežljivo in pobožno ženo, kakršnih je težje dobiti izven Marijine družbe.

Tudi ne pravim, da se ne bo smela nobena Marijina hči poročiti. O ne! Z vstopom v Marijino družbo ne delate nikake obljube vednega devišstva, saj ga ne delajo še vse redovnice ne (temveč šele po večletni poskušnji).

S svojim govorom ne trdim, da je Marijina družba nasprotna sv. zakonu, še manj pa, da sem mu protiven jaz. Moja trditev ni družega kot izjava resničnega dejstva vsled obstoječih razmer.

Večina udinj Marijine družbe so služkinje, doma izven Trsta. Navajene so samozataje in velikih žrtev. Iti od doma, biti daleč od doma,

služiti — vse to stane mnogo žrtev. Potem ni čudno, če taka dekleta žrtvujejo še zakonski stan in se posveté samskemu, deviškemu. Nekatere žalujejo po izgubljenih mrtvih stariših, druge so s srcem bolj doma, kot v Trstu, tu pa tam se dobi katera, ki ima za seboj žalostne izkušnje, zopet druge se smatrajo v Trstu za tujke, za popotnice in se na nič ne navezujejo. V vseh teh je malo ali nič razpoloženja za seznanjenje s kakim mladeničem z namenom poroke.

Služkinje v Trstu so preobložene z delom. Zato imajo čisto malo prostosti. Kar jim ostaja časa, ga porabljajo za dušne potrebe; za svete zakramente, za shode, za ure češčenja, za obisk bolnih tovarišic itd. Odkar imamo Marijin dom, se Marijine hčerke prav rade udeležujejo tu predavanj, iger, deklamacij, petja. V Marijinem domu ni prostora za moške. Nekatere udinje rabijo še več časa, tako n. pr. odbornice (za seje), pevke (za vaje), igravke, deklamovavke, govornice.

Vsled tega nimajo dekleta ne časa, ne priložnosti najti si primernih ženinov. Da bi hodile mesto na gori omenjene shode itd., po plesiščih, krčmah, nevarnih sprehajališčih, gledališčih — in si tam iskale ženinov, — ni združljivo z duhom Marijine družbe. Ko bi le katera to storila, dala bi s tem pohujšanje drugim.

Stvar postaja pa v Trstu tem resnejša, ker je moški svet precej pokvarjen. Marijine hčere pa ne marajo za ženine, ki se za sveto vero dosti ne brigajo in si mnogih prostosti hočejo dovoljevati. Toda tudi boljši fantje večkrat zabredejo v mreže razposajenk, katere potem morajo poročiti. V Trstu je le mal del slovenskih deklet v Marijini družbi, v kateri Bogu služijo in večkrat še ložje kot doma, morebiti desetkrat več jih pa v Marijini družbi ni, in koliko izmed teh jih je prišlo v Trst, da se odtegnejo nadzorstvu starišev in duhovnikov, kakor sploh vse občine, in da tu prosteje žive.

V domačih krajih se dekle ložje odloči za enega ali drugega fanta, ker ga pozna že iz mla-

dih let in, ne le njega, — temveč znana ji je zgodovina vse njegove rodovine. Tu v Trstu, kjer so ljudje skupaj iz najrazličnejših krajev, jih je treba delj časa spoznavati — in za to nimajo dobre in vestne Marijine hčere večinoma ne časa, ne priložnosti.

Ako Bog kako Marijino hči kliče v sveti zakon, ima dovolj načinov. Nekatere se vrnejo domov, druge se preselē drugam, tretje se tu srečajo z ženinom iz domovine, četrtim daje Bog nenavadne slučaje itd. Večina dobrih Marijinih hčera se pa ni poročila in ako ostanejo v takih razmerah, se tudi ne bodo. Ni to sramota, ni to nesreča, to je božji klic k lepemu deviškemu stanu, katerega čaka v večnosti poseben venec. Bodite ljube hčere Marijine Bogu in Mariji hvaležne, da svoja mlada leta tako lepo preživite. Nikar vam ne bodi žal, da ne morete kot druge mladenke hoditi po nevarnih in večkrat nesrečnih potih do zakona.

To o Marijinih hčerah. Toda sedaj še korak dalje. Glede drugih *) slovenskih deklet v Trstu moram tudi povdarjati, da jih Bog nikakor ne kliče po grehu v zakon. Zato pa naj pazijo starši v domovini (če staršev ni, bratje, sestre, oskrbniki, duhovniki), kako se slovenska dekleta v Trstu poročajo in — izgubljajo. Koliko slučajev je tu, da se naše Slovenke odpovedo sveti veri — radi krivoverca — brezverca-ženina! Koliko jih tujerodci zapeljejo! Koliko jih živi v divjem zakonu! Koliko jih žrtvuje svojo čast pred poroko! Ako se na tak način v Trstu slovenstvo množi, imamo malo upati od njega.

Hčere Marijine bodite vesele svoje lepe družbe, ki je za vas močna trdnjava, in pridno molite k Bogu in Mariji za svoj poklic — poklic k zveličanju.

*) Naj se pa dekleta, ki čutijo poklic za sv. zakon, nikakor ne branijo Marijine družbe, češ, da jim ženina iztrga. Nasprotno, Marijina družba podpira dobre poroke.

Kako se giblremo.

Vrhnika. Par besedi o gibanju naše dekliške Marijine družbe. Precej zgodaj je bila ustanovljena na Vrhniki Marijina družba za dekleta. Ne da se tajiti, da se je po njej marsikaj predruga-

čilo v župniji. Da se pa trditi, da bi se sledi njene delovanja lahko bolj poznale med ljudstvom, nego se. Vzroki temu so pač isti, kakor sploh pri Marijinih naših družbah. Pri vrhniški

družbi jih je morda še nekaj več, in eden izmed teh je: premnoga dekleta vrhniške župnije ne znajo ali pa nočejo ceniti velike dobrote Marijine družbe, trdeč, da brez družbe ravno tako lahko žive pošteno, kakor v družbi. Da bi bilo ie res! A žalibog, da smo prepričani o nasprotnem! Pri mesečnem shodu v novembru smo ustanovili v družbi štiri odseke: 1. treznostni odsek, 2. odsek za razširjanje dobrega časopisja, 3. odsek za glasno molitev in sploh lepo obnašanje v cerkvi, 4. odsek za nabiranje novih družbinih članic. Zadnji odsek je za okrepitev naše družbe posebno potreben, ker deklice iz trga ne pohajajo v ponavljavno šolo in jih torej duhovnik v najbolj ugodnem času nima pred seboj. Vseh članic šteje zdaj družba 170. Res je to za veliko vrhniško župnijo precej premalo, a če ostanejo te zveste in vnete za delovanje po odsekih, upamo, da se bo družba precej poživila.

Na Ježici so mesca septembra in oktobra v Marijini družbi večkrat igrali Silvina Sardenka krasno delo v verzih: »Mater dolorosa« (»Mati žalostna«), v sedmih slikah ali prizorih. Delo je samo na sebi vrlo lepo, nežno-ubrano, kakor je sploh lira našega Sardenka, pa so je tudi dekleta z globokim občutkom predstavljale. Morda bi je mogli poskusiti še kje drugod, kjer imajo moči za to.

Iz Kamnika. Voditelj tukajšne dekliske Marijine družbe, preč. gospod Janko Jovan, so nas pred kratkim časom zapustili. Za družbo Marijino so bili v vsakem oziru prav skrbni. S potrebno strogostjo so nadzorovali družbeno življenje, sprejeli mnogo udov, ustanovili pravno sv. obhajilo, družbeno petje, podpirali nas, da smo si pripravile lepo družbeno sobo, ter poživili »Čebelico«. Za vse delovanje jim družba ostane za vselej hvaležna.

Iz Višnje gore. Na dan češčenja sv. Rešnjega Telesa se je lepo in spodobno molilo in čistilo. Rožnovensko nedeljo, na glavni praznik naše družbe, je bilo skupno sv. obhajilo, kjer so tudi č. pater iz družbe Jezusove v jedrnatih besedah govorili o zatajevanju. — Kaj pa o Vseh svetih in na vernih duš dan, ali morda ni naša Marijina družba nič storila za svoje rajne sestre, prijatelje in znance? Pridno so se udeleževale porcijunkolskih odpustkov za verne duše v vicah, kakor je priporočal »Bogoljub« predlansko leto v 11. številki, darovale sv. obhajilo in posluževale se drugih dobrih del. — Pa naši

odseki tudi ne spijo. Olepševalni in za češčenje sv. Rešnjega Telesa skrbi, da se vsako nedeljo in praznik bere glasno križev pot ali uro iz »Večne molitve« ali se moli rožni venec. In družba treznosti tudi še nekaj napreduje, pri drugi priliki povemo število udov. In časniški odsek, pa ni bil tistega rdečega listka v »Bogoljubu« nič kaj vesel, zato ker se naročnina »Bogoljuba« zviša za 40 vinarjev. A vsejedno bo šel še z večjim pogumom v agitacijo za »Bogoljuba«. Gospod urednik, če Bog dá, hočemo znanprej tako delati, da ne bo treba nam voščiti: Lahko noč! Dobro spite! — Tako delamo pri nas, ki nam pravite »povžarji«. Drugje morate pa bolj, ko niste »povžarji«! — (Dobro, dobro povedano! — A zdi se nam, da se je polž v Višnji gori s ketne utrgal in lezel kam drugam, kjer ni čutiti tolikega napredka, kakor pri Vas. Zanimivo bi bilo dognati, kie domuje zdaj višnjegorski polž . . . Ur.)

Iz Šempetra pri N. M. Marijina družba naša je romala 14. septembra na božjo pot na Zaplaz. Ob 6. uri nas je odpeljal vlak iz Novega mesta do Velike Loke. Od tukaj smo šle s procesijo do Marije zaplaške in nato so naš č. g. župnik opravili sv. mašo, pri kateri so pele pevke iz Marijine družbe. Nato je bil lep govor Marijini družbi in skupno sv. obhajilo; popoldne ob četrtna dve pa pete litanije Matere božje. Nazadnje preden smo odšle, smo še zapele za slovo.

Iz Žabnice. V nedeljo, dne 24. oktobra je obiskal na povabilo domačega župnika našo Marijino družbo g. škofijski vodja Marijinih družb, urednik »Bogoljuba« iz Ljubljane, da se osebno prepriča o stanju družbe. Pri tej priliki je najpreje pregledal društvene knjige, katerih vodstvo mu je kaj ugajalo. Popoldne ob 1. je vodil družbeni shod, pri katerem je v poljudnem nagovoru članice opominjal, naj se nikdar in nikjer ne sramujejo družbinega znaka, (kar je pri nas potrebno povdarjati!) marveč naj ga o raznih priložnostih nosijo s častjo in kršč. samozvestjo, naj bodo ponosne, biti Marijine hčere, naj prezirajo zabavljice nasprotnikov, redno obiskujejo društvene shode, pogostoma prejemaajo sv. zakramente, brezizjemno vse naročajo in prebirajo »Bogoljub«, se ogibljejo vsake priložnosti v greh, zlasti plesa in nepotrebnega znanja, vstopijo v novoustanovljeno Družbo treznosti ter vspodbudno in vabljivo vplivajo na druge z besedo in zgledom kršč. apostolstva. Po shodu je imel v tem oziru še pri popoldanski službi božji

nadaljevalno propoved, v kateri je skušal z jedrnatimi besedami stariše prepričati, da so Marijine družbe za današnje čase potrebne in da naj vsled tega vzgajajo svoje otroke koj spočetka v takem duhu, da bodo svoječasnno z veseljem vstopali v Marijino družbo; če se pa za fante pri danih okoliščinah ne da ustanoviti Marijina družba, naj pa skrbe, da bodo njih sinovi saj udje domačega Kat. slov. izobraževalnega društva, katero jih bo odvracalo od pogubnega in jim nudilo mnogo poduka, izobrazbe in poštenega razvedrila. Da bi pač govornikove besede našle uspešni odmev v srcih!

Št. Lipš na Koroškem. 18. vinotoka se je poročila prva iz Marijine družbe in sicer s cerkvenim ključarjem. Vse je bilo radovedno, kako bo. Druženice so šle belo oblečene v polnem številu (28) z zastavo nevesti nasproti. Prednica jo je z deklamacijo nalašč za to zložene pesmi počastila, grede in v cerkvi se je pela pesem iz »Slava Brezmadežni«, vodnik se je pri Marijinem oltarju od neveste kratko poslovil in jo sprejel za častno članico družbe. Bila je še obenem druga poroka. Znamenito je, da se je poroka vršila po rimskem obredu pred sv. mašo in sta oba ženina in obe nevesti pristopila k božji mizi. Seveda so tudi članice družbe sv. obhajilo prejele. (To je pa res lepo in posnemanja vredno! Čujete ve, druge Marijine družbe?! Namesto plesat — k sv. obhajilu! Ur.)

Za naše fante. Pošiljam vam dopis iz Pulja od vojakov, ker sem poprej sam rad čital o takih stvareh. V naslednjih vrstah vam hočem popisati nekoliko, kako žalostno je življenje nekaterih fantov v kasarni (vojašnici). Vse kar bom popisal, bom pisal le iz lastne izkušnje. Minolo bode že leto, odkar sem se poslovil od ljubih staršev in od domačega kraja, ter s strahom in bojaznijo prestopil prag vojašnice. Kakšno je torej življenje v vojašnici? Ne bom tukaj razlagal razne težkoče pri učenju, katerih poprej skoro nikdo ni navajen, a pridejo prav v slučaju vojne; temveč opisal bom slabe navade v verskem oziru. Marsikateri fant ko pride k vojakom, je še nepopačen; a slaba tovaršija, med katero je prisiljen od sedaj zanaprej živeti, ga skoro vsakega popolnoma spridi. Od kraja včasih še na skrivnem malo moli k svojemu Bogu, če ne drugače, pa zvečer v postelji pod odejo. Očitno moliti se skoro nihče ne upa, pa vsaj tudi ne more; ker od vsakega čuje zaničljiv smeh; in ne-

kateri se pa tako vedno norčuje iz vsega, kar je kristjanu svetega. In tako ni čuda, če izmučen na telesu in na duhu začne pešati njegova vera ter na ta način pride v razne verske dvome. Kadar pridejo vojaške težave, takrat pa začne preklinjati in mrmrati, ker vera mu je tudi potrpežljivost odnesla. Ob takih slučajih, ki jih je dosti, poštenega človeka odkraja kar strah obide. Kako tudi ne?! Za vsako malenkost nazadnje preklinja in se pridušuje, in sicer kar mu pride na misel: Boga, Marijo ali katerega drugega svetnika. Mesto poštene zabave čuje se le klafarsko govorjenje in zabavljanje čez duhovnike. Kdo bi se torej ne izpridil v takih okolištinah; da, železno vojlo mora imeti, kdor hoče nepokvarjen ostati. Včasih mu pa stopilo pred oči besede njegove dobre matere, ko ga je nekdanj svarila pred vsim hudim, učila ga Boga spoznavati in posebno mu še pred oči stopijo zadnje besede, ki mu jih je govorila pred odhodom: »Na Boga ne pozabi, vsaj kadar boš imel čas, moli; če ne moreš veliko, vsaj nekaj kratkih zdihljic vzdihni«. — Vsakokrat, kadar mu pridejo take besede v spomin, ako še ni čisto popačen, se mu začne zopet svitati v glavi in zdi se mu, da še sedaj doni materin glas, ter zopet se spomni na ljubelega Boga. Kdor pa je bil že poprej doma malomaren v verskih rečeh, tisti se pri vojakih takoj čisto izpridi. In ako enkrat ob vero pride, da začne Bogu dolžno čast jemati, potem navadno začne tudi svojemu bližnjemu na premoženju njegovem jemati; kaj se potem s takim zgodi pri vojakih, vé, kdor je kdaj že vojak bil, namreč zaradi tatvine dobi za najmanjšo stvar na mesece ječo. Znal bi tukaj več slučajev navesti. Navedel bom le enega. Po preteku nekaj tednov lanskega leta, ko so prišli vojaški novinci, je eden novinec vzel enemu drugemu novincu škarje v vrednosti 1 K 90 vin. Ko se je to zvedelo ter so ga naznanili, dobil je tri mesece ječe, katere je moral v Trstu odsedeti. Nazadnje še k brezverstvu spravi človeka slabo berilo. Razne klafarske pesmi in ničvredna pisma, katerih imajo nekateri cele pesmarice prepisanih, jih kažejo drugim in jih popevaio, tako se ta strup vedno razširja. Dalje slabi časopisi, kakor »Narodni list«, na katerega je eden naročen pri naši stotnji. Ta list čimdalje bolj sramoti duhovnike in ž njimi skupaj sveto vero. Da bi se kdo dobil, ki bi imel naročen krščanski list, tega je težko kje opaziti. Prosim vas lepo, molite za naše fante!

Izšla je v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeva ulica
štev. 6, **krasno opremljena**

Družinska Pratika

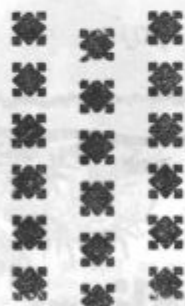
Cena kot doslej 24 vinarjev izvod. Zelo mnogovrstna vsebina, pojasnjena z mnogimi slikami, priporoča to edino pravo našo pratiko s podobo sv. Družine na naslovni strani vsakemu somišljeniku in somišljenici. Kupujte in priporočajte le **našo** pratiko!

Dobiva se na debelo in drobno v založništvu, in še v trgovinah: 'Kat. Bukvarna', Prodajalna 'Kat. tisk. društva', Ant. Krisper, Vaso Petričič, A. Korenčan, Ludv. Dolenec in P. M. Schmitt, trgovci v Ljubljani.

Na drobno se dobi 'Pratika' v vseh trgovinah na deželi; kjer jej vkljub Vaši odločni zahtevi nimajo v prodaji, naročite jo zase a za svoje znance naravnost iz Ljubljane. Po pošti 10 vinarjev več!

Gledalo se je vedno

2561



na dobro postrežbo, lepo blago in nizke cene,
vsled tega je trgovina

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica št. 5
in pri slav. občinstvu splošno poznana kot **najboljša**
trgovina blaga za moške in ženske obleke.



Novo! 2694
10-1 **Čitaj!**

Pozor kmetije in fantje!

Najnovejše in najboljše sredstvo
za rast las, brk in brade je

Rastol št. I.

Dela je, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja si saka dr žina. Del je sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pismen. Cena na vsako pešto franko. 1 lonček K 360, 2 lončka K 5—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

3774

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo največjo **zalogo**
zgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke
in novosti v konfek-
ciji za dame.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ul. 2

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Delniška glavnica

:: K 3.000.000. ::

Sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter jih obrestuje po čistih

4¹/₂ 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste
vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Rezervni fond

:: K 300.000. ::

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj cerkve-
nega orodja in posode

Ljubljana, Elizabetna cesta št. 5

se priporoča v izdelovanje vsakovrstne
cerkvene posode in orodja

iz zanesljive kovine po vzorcih ali last-
nem načrtu v poljubnem slogu. — Staro
posodo popravi in prenovi, posreabri in
pozlati; v ognju pozlatuje tudi strelo-
vodne osti, vse po priznani najnižji ceni.

Po naročilu veleč. gosp. Andreja
Čebalke izvršil je za stolno cerkev
ljubljansko krasen, bogato pozlačen in
ornamentiran **lestenec** v renesanč-
nem slogu.

2796

Zastoni

*torej brezplačno dobi vsak
človek v lekarni Trnkóczy
poleg rotouža lepo tiskano
deset zapovedi za kmeto-
valca; tudi po pošti se brez-
plačno razpošiljajo.* 3258 12-1

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrov. zadr. z omejenim poroštvom, Kongresni trg 19
sprejema vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne hranilne vloge ter jih obrestuje

po 4¹/₂ 0/0

to je: daje za 100 K 4 K 50 h na leto. — Druge hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni
davek plača hranilnica sama.

Kanonik Kalan Andrej, l. r., predsednik
2797 Kanonik Sušnik Janez l. r., podpredsednik.
Dr. Franc Dolšak, zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

!!! Na boljša in najsigurnejša prilika za štedenje!!!

Lastna glavica K 420.537-92.

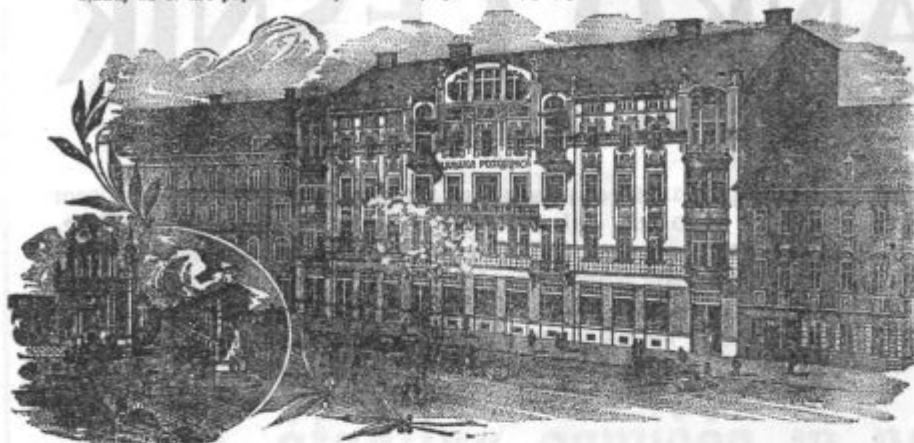
Registr. zadruga z neomejeno zavezo.

2673

LJUDSKA POSOJILNICA

(1-1)

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kakšnega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih
vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.



MARJIN TRG

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg in obrt, zbornice in hišni posest v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Štibar, župnik na Rudniku.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih združnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskom. piraajo.

Denarni promet do 31. decembra 1908 čez 72 milijonov kron

Stanje vlog dne 31. majnika 1909 čez 20 milijonov kron



Novo! 2695 10-1 Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnoveše in najboljše sredstvo za rast las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je

Rastol št. II.

Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3-60, 2 lončka K 5-.-. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjaci št. 200, Slavonija.

Širite in priporočajte

naše časopise!

Vsak naš somišljenik in somišljenica bodi agitator za katoliški tisk.

Novi naročniki se sprejemajo z vsakim dnem.



S. Benisch

Največja češka trgovka za nakupovanje **cenega posteljnege perja!**

1 kg novega, sivnega, skubljenega, dobrega gosjega perja 2 K; 1 kg boljsega 2 K 40 v, polbelega 2 K 80 v, belega 4 K, belega skubljenega 5 K 10 v, 1 kg izredno finega snožnobelega, skubljenega 6 K 40 v in 8 K; 1 kg sivnega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trepežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankingblaga, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim račjim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinejšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 v, 4 K. — Pošilja proti povzetju, od 12 K više franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in franko vrnitev dopuščena, za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.



Priporoča se domača trgovina



JANKO ČEŠNIK

(PRI ČEŠNIKU)

Naznanjam pri nakupovanju jesenske in zimske potrebščine, da sem z vsemi **novosti** že založen, kakor blago za ženske obleke in bluže, **volneno, pol volneno, loden itd.** Perilni barhant za obleke in bluže, **spodnja krila, srajce itd.** Novosti v zimskih suknenih in pletenih velikih rutah, rute, šerpe volnene, ženiljaste. - Velika zaloga moškega sukna, črnega kamgarna, ševiota, kakor modnega za obleke, površnike, zimske suknje itd. Odeje, šivane, volnene, porhataste, koce, konjske plahte itd. Cene poštene in 2684 najnižje, Popolna oprema (bališča) za neveste. 3-1

Ustanovljeno 1842

Priporoča prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznано reelno fino delo in najnižjecene. Prekupcem posebno priporoča **oljnate barve v ploščevinastih puščicah**

Ceniki na zahtevo

:: **Tovarna** ::
oljnatih barv, lakov in firnežev

Brata Eberl

slikarja napisov

pleskarska mojstra c. kr. drž.
in c. kr. priv. južne železnice

:: **v Ljubljani** ::

Miklošičeva cesta 6
za franciškansko cerkvijo

Delovanje z elektr. močjo

2663

Telefon štev. 154

Dekoracijska, stavbinska in
:: pohištvena pleskarija ::

Trgovina z oljnatimi barvami, laki in firneži ter z vsemi v to stroko spadajočimi
:: predmeti ::

Delavnica je v Igriških ulicah 8

Ceniki zastonj

Največja in najstarejša tovarna lon-
čenih pečij in raznih lončenih izdelkov



August Drelse

Mnogokrat
odlikovana.

v Ljubljani

Mnogokrat
odlikovana.

priporoča se slavnemu občinstvu in preč. duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah.
Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust.

Ilustrovanj ceniki so na razpolago.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

„ Slavnemu občinstvu se priporoča „
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena

velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22

v Ljubljani.

Marijine kapljice.

Pozor!

Novo!

Čitaj!



Pozor!

Novo!

Čitaj!

2693 10-1

Te kapljice so izvrstno delujoče sredstvo ter so do-
slej najboljša domače zdravilo, ki izborna pomaga v
mnogih boleznih. Posebno so priporočljive pri vseh že-
ločnih in črevesnih boleznih, krču, bolezni na jet-
rih, zgagi, proti bljuvanju, glavobolu, prehlajenju
itd. Krepe živce in telo in so tedaj neobhodno potrebne
za vsako hišo. Na razpolago mnogo zahvalnih in pri-
znanstvenih pism in priporočajo jih mnogi zdravniki. Ukusa
so dobrega in prijetnega in jih morejo zaužiti tudi otroci.
Cena franko na vsako pošto: 12 steklenic (1 tucat)
5 K; manj nego 12 steklenic se ne pošilja. Pošlje se po
poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Prosim, da se naročuje le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici
Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.



Čudež industrije!

Vsled velike kupčije dobav-
ljam za smešno **K 4.60**
nizko ceno le
krasno ameriško zlato double

švicarsko žepno uro ki se ne da ločiti od one
iz pristnega 14 karat. zlata, s 36 urnim anti-
magnetičnim kolesjem na sidro s sekundnim
kazalnikom, 3 letnim jamstvom s fino pozla-
čeno verižico 1 kos K 4.60, 3 kosi K 12.90.
Ravno ista v niklu ali Gloria-srebru, lepo gra-
viran okrov s posrebrno verižico 1 kos 3.50,
2 kosa 6.50. **Nikak riziko!** Zamena dovoljena
a i denar nazaj. Pošilja po povze ju ali če se poš-
lje denar naprej. Ilu. tr. cenik zastoj in franko.
E. Holzer, Krakov, Stradom 18/99.

Bogata zaloga

3263

šivalnih strojev koles, pisalnih strojev

pri



lv. Jax & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.



Katol. Slovenci!

Snujte povsodi **izobraževalna društva**, kjer
jih še nimate, in pristopajte jim vsi brez razlike stanu
in spola. Čim tesneje se združimo, tem lažje bomo
odbijali napade sovražnikov! V združenju je moč!



Prodajalna - -

Katol. tiskovnega društva
Ljubljana, Kopitarjeve ul.

priporoča vsakovrstne molitvenike, podobe, podobice,
različne nabožne predmete od navadne in do naj-
finejše izvršitve in po primeroma najnižjih cenah.



Za jesenski in zimski nakup blaga

najdete v trgovini

Cene nizke.

Postrežba znano
dobra.

„Pri Škofu“

v Ljubljani, Pogačarjev trg (Sadni trg)

zelo veliko izber blaga zadnje novosti.

Pozor pri nakupu ur!

Le prave švicarske ure so zanesljive, dobre in trpežne; kdor hoče imeti tako, naj ne išče dolgo, marveč naj se takoj obrne na najzanesljivejši izvor

Švicarska industrija.

Prave švicarske ure so najboljše.

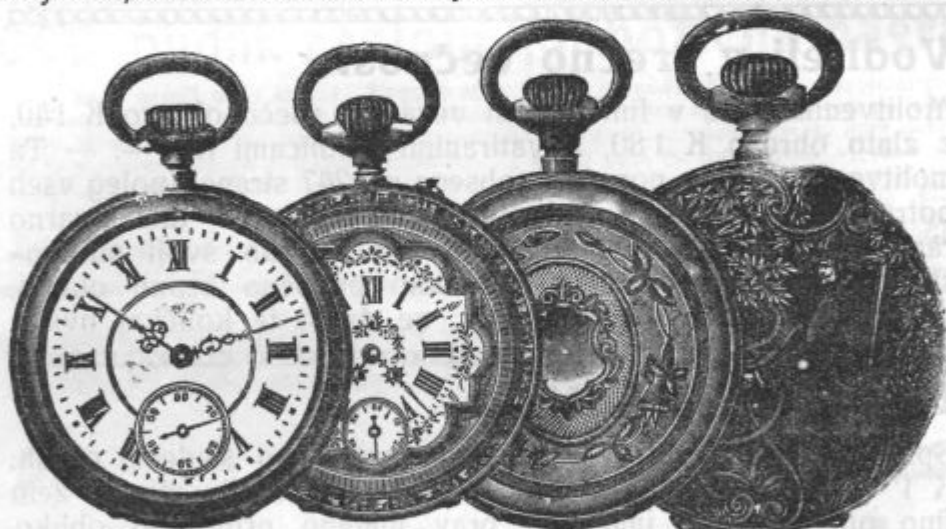


Svetovni izvoz.

Morejo se dobiti v največji trgovini ur

H. Surtner, Ljubljana.

Zahtevajte brezplačno in franko moj veliki ilustrirani cenik s 1000 slikami. Pri njem kupite naravnost od strokovnjaka in ne od kake vaše bazarske trdnice.



Št. 1.

Nikelasta cil.-rem. K 6.—; enaka iz pravega srebra K 7.80; z dvojnati pokrovom K 9.75.

Št. 2.

Prava srebrna cil.-rem. z lepim rožastim kazalnikom, trpežno kol., K 9.—; enaka majhna za ženske K 9.50.

Št. 3.

Kovínasta, posrebr. anker.-rem. z dvojnati pokrovom K 7.50; iz pravega srebra K 10.75.

Št. 4.

Nikelasta cil.-rem. tula z dvojnati pokrovom K 9.50; enaka iz pravega srebra, fino anker.-kolesje, z različnimi v zlato vloženi podobami, K 18.—.



Lokomotiv-patent Roskopf-ura.

K 4.50.

*Jamstvo 3 leta ali
denar nazaj.*

Do danes se je dobila za K 4.50 le prav navadna, ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za K 4.50 uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, kaže natančno na minute, ima okrov iz pravega niklja in se odpre.

„Katoliška Bukvarna v Ljubljani“

priporoča knjige:

Večna molitev

pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Izdaja z velikim tiskom. Cena v trpežni vezavi z rdečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.90. — Ta izdaja je tiskana s tako velikimi črkami, kakor ta-le sestavek. Obsega vseh 30 ur pred sv. Rešnjim Telesom, mašne in druge molitve in pa pasjon ali popis Kristusovega trpljenja.

Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Cena v fini trpežni vezavi z rdečo obrezo K 1.40, z zlato obrezo K 1.80, z vatiranimi platnicami K 2.—. — Ta molitvenik je zelo popoln in obsega na 247 straneh poleg vseh potrebnih — za razne prilike prirejenih molitev — tudi stvarno razlago najpotrebnejših resnic sv. vere. Kljub svoji mnogostranski krasni vsebini pa ima tako priročno žepno obliko, da ga lahko spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral.

Bogu kar je božjega.

Spisal Finžgar. Dobi se v raznih vezavah po sledečih cenah: K 1.—, 1.80, 2.20, 3.—, 4.50, 4.60. — Ta molitvenik je zelo fino opremljen in ima tudi prav majhno pripravno obliko.

Nemščina brez učitelja.

Sestavil dr. Leopold Lenard. Cena K 1.20. — Kdor se hoče naučiti nemškega jezika brez učitelja, naj si omisli to knjigo. To je edino porabna knjiga, saj pravi pisatelj v predgovoru: „Vsakega jezika se je treba učiti in vsako učenje zahteva truda. Knjiga, ki ti obeta, da se boš kakšnega jezika naučil brez truda in v nekoliko urah ali dnevih, laže in te hoče samo goljufati. — Mi ne obetamo, da se boste iz te slovnice naučili nemškega jezika brez truda in pa že v nekoliko dnevih, pač pa, da se ga boste naučili **s kolikor mogoče majhnim trudom in v kolikor mogoče kratkem času.**“

Položnice smo priložili tej zadnji številki. Izvolite se jih poslužiti čimpreje. S tem nam prihranite mnogo truda in časa.

Za agitacijo potrebno število prihodnjega Bogoljuba št. 1 izvolite naročiti po dopisnici najkasneje do 15. decembra.

●  ●
V dobro krščansko kmečko hišo
se sprejme ~~ta~~ dve zdravi, krepki
dekli in en zane- **hlapec**
sijo trezen najraje abstinent, kateri dobi zato
tudi večjo plačo. Naslov pové iz
prijaznosti uprava „Bogoljuba“.

2993 2-1

●  ●
!! Pomagajte, da rešimo ob-
Nabirajte marljivo razne **mo-**
litvenike, knjige, zlasti stare in nove, vezane in nevezane. Za vezavo se vsak vinar hvaležno sprejme. ∴ Za **beneške Slovence** potrebujemo cele zaboje molitvenikov. Pošiljatve oskrbuje dr. Alojzij Nastran, misijonar pri cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani.

10.000 budilk zastonj kot božična nagrada.

↙ Vsak kdor naroči mojo krasno „Plaque“ zlato uro za gospode ali dame, z dvojnimi pokrovom, kolesje na sidro, s pripadajočo primerno eleg. verižico za ceno 18.— ali po izbiri blago iz mojega bogato ilustrov. cenika o darilih za zgoraj navedeni znesek, dobi dobro idočo moderno budilko popolno brezplačno, če naroči pred 20. decembrom. — Vsaki uri se priloži jamstveni list za tri leta. Naroči se najlažje po poštni nakaznici ali pa povzetju, ki stane 70 vin. več. 3182 1-1 ↘

Zaloga ur **E. WEISS**, Dunaj, V/2 St. Johanng. 18/27.

3050 1

Priznано dobro blago za

moške in ženske obleke

sukno, platno in drugo manufakturno blago se kupi najceneje v Ljubljani **„Pri Gorenjki“**

Pogačarjev trg. Ostanke po znižanih cenah.

5000

povečani popolnoma zastonj

smo se odločili razdeliti med bralce tega lista, da se tudi v Ljubljani
na mah
uvedemo.

Treba je le, da nam spodnjo nakaznico pošljete natančno izpolnjeno s sliko in 70 vin. za poštino itd. v znamkah. Nato dobite v kratkem času

povečavo skoro naravne velikosti

popolnoma brez kartona in retuše. Svojo fotografijo dobite zajamčeno nepoškodovano in poštine prosto. Edina usluga, katere Vas prosimo, je ta, da nas priporočate pri svojih znanih in sorodnikih, ako smo Vas zadovoljili.

Požurite se, prosimo, poslužite se naše ponudbe, ker smo za sedaj namenili samo gori navedenih 5000 povečav.

Lahko se s polnim zaupanjem obračate do te ponudbe, ker Vam naša že od leta 1900 na Nemškem in v Avstriji **trgovskosodno vpisana firma** jamči za poštenost našega podjetja. Da Vam pa preženemo tudi najmanjši dvom, smo pripravljeni plačati Vam **500 kron**, ako bo dano nam naročilo z našo vednostjo in voljo izvršeno drugače, kakor tukaj obljubljen.

Z velespoštovanjem

Mednarodni portretni zavod

2999 1 - 1

(Internationales Porträt-Institut)

Dunaj VII/98, Stiftgasse 15.

Izrežite in pošljite v kuverti.

Nakaznica

za bralce „Bogoljuba“.

Glasom zgorajšnje ponudbe prosim **mednarodni portretni zavod**, naj mi priloženo fotografijo brezplačno poveča skoro v naravni velikosti in vpošlje poštine prosto.

Za izdatke in poštino prilagam 70 vin.

Ime in priimek.

(Prav razločno.)

Kraj in datum.

Posebnih pismenih poročil ni treba. Poština za pisma z večjimi kakor vizitnimi slikami stane 20 vin. V inozemstvo dvojno. V izogib pomotam napišite fotografiji na hrbet naslov. Od vseh slik, naj bodo vizitne ali kabinetne oblike, skupinske ali društvene slike, se lahko napravi doprsna slika. Pri skupinskih slikah naj se oseba, ki jo je povečati, označi s križcem (+). Naslov za pisma:

Internationales Porträt-Institut, Dunaj VII/98, Stiftgasse 15.